

07

KATEDRA[®] 7

maribor, 1. III. 1972

letnik XII

sanje lobanje hortenzije

FOTO MIŠO HOCHSTATTER

7-1971/1125

IV 284 / 11
24/1971/72

KOD? KAM? KAKO?

V krizi smo. Ni izhoda, ni rešitev, ni upanja... Katedra je zanič, nihče je niti ne prelista, da, če bi bil papir kvalitetnejši, bi bila morebiti primerna za stranišče. Vse to in še marsikaj mi iz dneva v dan trobijo v uho; zaustavljajo me na cesti, v restavraciji, v šoli, po domovih, grozijo mi, kritizirajo list tako z vsebinskega kot tudi z likovnega vidika - pravijo, da smo zajci, da kratkomalo nimamo niti kancčka hrabrosti ter da bi bilo umestno, če bi si vzeli za zgled Tribuno. Likovna vrednost je naravnost tragična, urednik je „brezveznik“, dovoljujemo si najbolj ekstravagantne in še tako bedaste likovne eksperimente, a nam ne uspe, ne posreči se nam - skratka, za delo, ki ga opravljamo, nismo kvalificirani, sposobni, nismo zreli za izvrševanje nalog, ki so nam jih zaupali.

Tudi zaprta, vase zagledana klika smo. Katedro ustvarjajo vedno le isti pisci, skupina zgodovinarjev in zaspalih frazerjev; ne pogruntamo nič novega, udarnega - študentskega ...

Drugi se hudujejo nad konceptom: domala nič ali zelo skopo pišemo o športu, glasbi, zabavi, seksu; poznamo ne le neumno filozofiranje, suhoparno politiziranje ter brezplodno razglabljanje o nevažnih in nebitnih stvareh.

Tretji nas obtožujejo, da nimamo „idejne in miselne opore“, da nič ali premalo skrbimo za idejno in revolucionarno osveščanje študentske množice, da nam je tuj statut in program ZK, da so naši praktični cilji nejasno-definirani, dolgoročne orientacije da ni.

Takšna je situacija, z njo smo soočeni, oz. so nas soočili in naša naloga je, da najdemo pot iz tega labirinta, da presekamo gordijski voz, ki je pred nami, in se na naši nadaljnji poti ognemo tako Scilam kot Karbidam.

Najprej je tu primerjava s Tribuno. Vse kaže, da je do nedavna veljal, oziroma še velja, ljubljanski študentski list in sploh vsa tamkajšnja študentska dejavnost, bodisi v okviru formalnih študentskih struktur, bodisi izven njih, kot edino zveličavni kriterij pri ocenjevanju in vrednotenju naših snovanih in naše ustvarjalnosti. Še vedno se namreč dogaja, da gledajo na nas kolegi iz Ljubljane nekoliko zviška, da ne rečem celo omalovaževalno; tako, kot se oni nikakor ne morejo otresti občutka večvrednosti in akademske zvišenosti, se nam ne uspe prebiti iz miselnega kroga provincialne utesjenosti in zaostalosti. Vsi vemo, da je koncept Tribune do včeraj baziral (in še) na kategoriji „radikalne negacije“, kar naj bi pomenilo približno tako: vse razbijmo, dokončno likvidirajmo sklerotične in okostenele strukture ter temeljito prezračimo sobane v vseh štirih krilih univerzitetne palače! Pri nas bi takšna ali podobna miselnost pomenila nekaj takega kot žaganje ali, bolje, rezanje mladike, na katero smo se useli! Mi namreč nimamo na voljo častitljive petdesetletne univerze, študentske tradicije, obremenjene z raznovrstnimi usledinami preteklosti, zakaj počasi in vztrajno, a toliko bolj gotovo prebijamo lupino na poti nadaljnje razvoja, ki se kaže v preraščanju višješolskega načina študija in v sistem visokošolskega, in sicer nabazi enotnega intelektualnega centra, ki mu pravimo univerza. Torej vidimo, da segmentalno kategoriziranje mariborske študentske dejavnosti in tokrat njenega lista in na mestu, kajti h tovrstni problematiki je mogoče in realen edino kompleksen pristop, kateremu so imanentni vsi vidiki, ki so pri ocenjevanju lahko prisotni in ki jih vsekakor ne kaže zanemarjati.

Trditve, da smo „zaprta in vase zagledana klika“ bržkone ne bo držala; nikomur, ki bi bil pripravljen iskreno in predano soustvarjati (tudi) svoj študentski list, še nismo zaprli duri! In tudi tokrat, kot ničkolikokrat, vabim vsakogar, ki ima smisel in veselje do pisanja, naj se nam pridruži ter skupno z nami razvija svoje miselne in estetske sposobnosti ...

Dasiravno tarnanje o konceptu lista ni tako pogosto na „dnevnem redu“ kot svojčas, vendarle čutim potrebo, da spregovorim nekoliko besedi tudi o njem. Res je, da glasbi, športu, zabavi in seksu ne posvečamo prav nikakršne pozornosti, to pa ne more biti zgolj zavoljo tega, ker so to področja, kjer smo najmanj doma. Kaj šel! Naj vam zaupam, da imamo za te vrstni pisanja na uredništvu dovolj „ekspertov“, ki bi bili pripravljeni in sposobni kvalificirano ter zanimivo pisati o prav vseh naštetih dimenzijah. Jedro problema se namreč skriva čisto drugje: na slehernem koraku dejansko srečujemo obilo tovrstnega čtiva (od STOPA, Antene in vse tja do Čika), da bi pomenilo načenjanje imenovane tematike pravzaprav neumnost!

Zatorej smo se odločili, da starega koncepta bistveno ne bomo spreminjali, temveč bo, malce modificiran, še naprej predstavljal temelj vse naše ustvarjalnosti. Razgovor z vami, ki bo stekel s pomočjo časopisnega medija, bo torej baziral na naslednjih načelih:

- načelo študentskega gibanja,
 - načelo samoupravnega in demokratičnega socializma,
 - načelo takojšnje in brezkompromisne likvidacije socialnih razlik,
 - načelo hitrejšega in skladnejšega razvoja severovzhodne Slovenije,
 - načelo aktivnega poseganja v širši slovenski kulturni in družbeni prostor,
 - načelo preraščanja višješolskega v sodobno univerzitetno središče,
 - načelo občega idejnega osveščanja študentske populacije in pa
 - načelo pluralizma.
- Močno smo prepričani, da vam naštetje dimenzije dajejo vsaj toliko akcijskega radija, da bomo s pomočjo vaše sicer neskončne hrabrosti in našega običajnega ter izrednega poguma strli vsak in še tako trd oreh. In kladivo, ki ga bomo uporabljali pri trenju, bomo poimenovali - KATEDRA.

KATEDRA® študentski list

IZDAJA STALNA SKUPŠČINA ŠTUDENTSKO SKUPNOSTI VZM

Katedro ureja uredniški odbor:
GLAVNI UREDNIK: DAVORIN KRAČUN
ODGOVORNI UREDNIK: JOŽE ZAGOŽEN

Študentska rubrika:
Milan Lampe - urednik, Jure Mikuž, Bori Župančič

Notranja in zunanje politična rubrika:
Branko Gerlič - urednik, Marjan Vraničar
Slavko Gerič

Kulturna rubrika:
Vladimir Gajšek - urednik, Leopold Petrovič - kulturna publicistika

Literarna priloga Obrazi:
Leon Senger - urednik

Srednješolska rubrika:
Branko Salamun - urednik, Žarko Golob

Lektorica: Marija Frankovič
Likovni urednik: Mišo Hochstetter
Sekretarka uredništva: Nevenka Vetrlih

Tehnični urednik: Marjan Žmavc

Uredništvo in uprava: Ob parku 7, telefon 22-004, tekoči račun 618-67-548. - Nenaročeni slik in rokovpisov ne vračamo. Cena izvoda je 1 dinar (letna naročnina je 15 dinarjev, za ustanove in podjetja 20 dinarjev). Tisk CP Mariborski tisk.

gre za enotnost vodstva in množice

Na razširjeni letni skupščini študentov, ki je bila 24. februarja, je bil izvoljen novi predsednik izvršnega odbora Emilijan Kožar-Pajo, prav tako so na tej skupščini izvolili tudi ostale člane izvršnega odbora.

Emilijan Kožar je študent 2. letnika višje tehniške šole v Mariboru, in sicer oddelka za strojništvo. Je vsestransko aktiven študentski funkcionar in je poleg nove dolžnosti tudi član sveta združenja visokošolskih zavodov. Aktiven pa je pri komiteju konferenca Zveze komunistov visokošolskih zavodov.

KATEDRA: KAJ ČUTIŠ V VLOGI NOVEGA PREDSEDNIKA MARIBORSKIH ŠTUDENTOV?

E. KOŽAR: Predlagali so mi sprejetje te funkcije in sprva sem na vso zadevo gledal s skepso, s strahom, zakaj ostale dolžnosti v drugih forumih mi vzamejo ogromno časa; končno so tu tudi študijske obveznosti.

Začetek se mi zdi nelahek. Novo funkcijo občutim kot breme - to pa zavoljo tega, ker je pač potrebno določeno časovno obdobje, da se bom v delo povsem vplel ter se seznanil s široko paleto problemov, s katerimi se izvršni odbor trenutno ubada in se bomo z njimi še ukvarjali. Vseeno pa sem prepričan, da bom lahko z izvršnim odborom, s takšno sestavo, kot jo imam, razširil marsikateri lahek, predvsem pa tudi težak problem. Upam, da bom upravičil zaupanje, ki sem ga bil deležen z izvolitvijo.

KATEDRA: KAJ JE STORILO NATE NAJMOČNEJŠI VTIŠ, KO SI KOT NOVI PREDSEDNIK PRVIČ PRESTOPIL PRAG IZVRŠNEGA ODBORA IN KO SI SE SPOZNAL Z NAJHUŠIMI TEŽAVAMI IN NALOGAMI?

E. KOŽAR: S samim delom in položajem v izvršnem odboru nisem bil kdove kako seznanjen, prav tako nisem bil tesneje povezan z odborom kot organiziranim predstavnikom študentske populacije. Poznani so mi bili le grobi okviri dela, in ko sem prevzel predsedniško funkcijo, je name napravila največji vtis res velika vloga študentskega vodstva, ki se kaže v pravicah in še v večji odgovornosti, ki jo nosi IO v procesu študentskega gibanja.

KATEDRA: ALI ŽELIŠ POUČARITI POMEMBNOST IN RESNOST DELA, KI NA ZUNAJ NI TOLIKAN RAZVIDNA?

E. KOŽAR: Da, zgolj to sem želel poudariti. KATEDRA: KAJ MENIŠ, KAKŠNA JE VLOGA IZVRŠNEGA ODBORA KOT NEKAKŠNEGA ORGANIZACIJSKEGA FORUMA DELOVANJA ŠTUDENTOV V URESNICEVANJU ŠTUDENTSKEGA GIBANJA? ALI NAJ BO IZVRŠNI ODBOR EDINI IN ABSOLUTNI VODJA TER USMERJEVALEC ŠTUDENTSKEGA GIBANJA ALI PA NAJ BO SAMO KOORDINATOR IN OKVIRNI NADZOROVALEC GIBANJA SAMEGA?

E. KOŽAR: Izvršni odbor naj bi ne bil po svoji funkciji nekakšen birokratski element, ki bi študentsko gibanje utesnjeval ali celo zaviral. Poudaril bi rad, da naj bo njegova naloga le v tem, da vodi in usmerja, in to le okvirno, študentsko gibanje, vendar si mora prizadevati, da se nikdar na razhaja z lastno bazo in da ne pride z njo celo v konflikt. Gre za enotnost vodstva in množice.

KATEDRA: KAKŠNO NAJ BO POSLANSTVO ŠTUDENTSKEGA LISTA PRI OBVEŠČANJU IN OSVEŠČANJU ŠTUDENTSKO POPULACIJE? KAKŠNI NAJ BI BILI ODNOSI MED IZVRŠNIM ODBOROM KOT ŠTUDENTSKIM VODSTVOM TER KATEDRO KOT LISTOM TEGA VODSTVA OZ. ŠTUDENTSKO SKUPŠČINO, KATERE PREDSTAVNIK JE IO?

E. KOŽAR: Menim, da naj Katedra tako kot doslej igra veliko vlogo v samem gibanju, naj študente osvešča tako s političnega, ekonomskega, kulturnega kot tudi s čisto študentskega vidika. Naj bo idejno in miselno jedro te množice in prav tako se naj kaže kot medij, s pomočjo katerega bomo komunicirali ne le z lastno bazo, marveč tudi z višjimi strukturami.

KATEDRA: S ČIM SE TRENUTNO UKVARJA IO OZ. KATERO OPRAVILO TI JE V TEM KRATKEM ČASU PREDSEDNIŠTVA VZELO NAJVEČ ČASA?

E. KOŽAR: Prav gotovo ne bo napak, če rečem, da mi je največ časa vzele prav uvajanje in opravljanje funkcije, IO kot celota pa si je dal največ opraviti s sestavljanjem programov dela posameznih komisij, ki so v odboru aktivne.

KATEDRA: ZA RAZGOVOR SE TI NAJLEPŠE ZAHVALJUJEM. Pogovor pripravil: Jože Zagožen.

ZDENKO MALI
Begunjska 3

KRANJ
UREDNIŠTVU KATEDRE

Kranj, dne 16/2-1972

Čutim se dolžnega, da na prispevek tov. Zbašnika v št. 6, kjer si javno postavila vprašanje zakaj se nekateri izvoljeni predstavniki študentov niso udeležili seje sveta združenja mariborskih visokošolskih zavodov, da odgovorim naslednje:

1. Vabilo za sejo sveta združenja sem prejel šele ob 9. uri dopoldne istega dne ko je bila seja. Verjetno si tov. Zbašnik /in seveda tudi ostali/ lahko predstavlja, da je iz Kranja v takem primeru "malo" težje priti, še posebej če je seja že čez 2 uri. Da ne govorim o tem, da v Kranju pač še do danes nismo izgradili letališča, da bi mi bilo omogočeno v tako kratkem času prileteti v Maribor.
2. Če bom naprej še zmeraj na tako "hiter" način obveščen se verjetno tudi naslednje seje ne bom mogel udeležiti.

Kar pa se tiče nasvetov, ki jih saj tako izgleda kolega Zbašnik tako rad daje, bi rad povedal nekaj stvari. "Ena, da se tako jaz, kot gotovo vsi drugi kolegi, ki so bili izvoljeni od strani študentov v svet združenja MVZ, zavedajo odgovornosti, ki so jo s tem sprejeli in ne rabijo prav nobenih napotkov kako naj se ponasajajo na sejah sveta. Še več, mislim, da se prav vsi dobre zavedamo kaj je naša dolžnost, če so seje ne moremo udeležiti. Zato sem trdno prepričan, da taka in podobna "razmišljanja" ne sodijo v list Katedra, ker je drugih problemov dovolj, katerih bi bilo potrebno pisati.

Tovariški pozdrav!

Zdenko Mali

SE ENO OPRAVIČILO ŠTUDENTOV - ČLANOV SVETA ZDRUŽENJA JE PRISPELO. Kje so ostala?

Sicer pa omenjenega prispevka ni napisal tovariš Zbašnik, temveč se je to opravičil že v prejšnji številki. Kar pa se tiče nasvetov, ki jih kolega Zdenko prijzno omenja, še kako sodijo v naš študentski list, saj je očitno, da svojih samoupravnih dolžnosti marsikdo med nami še ne pozna.

Jasno je, da gresta obe do sedaj objavljeni opravičili na račun administracije združenja MVZ.

VEKŠ IN III. STOPNJA

Medsebojna odvisnost znanosti, izobraževanja in proizvodnje terja vsak dan temeljitejša analize, opravljene na osnovi znanstvenega dela za vsako etapo našega gospodarstva.

V ta namen VEKŠ Maribor organizira dvoletni podiplomski študij marketinga za izobraževanje visoko kvalificiranih strokovnjakov, ki bodo sposobni uporabljati in razvijati sodobne znanstvene metode marketinga v organizacijah in pri poslovanju gospodarskih organizacij v razmerah socialističnega tržnega gospodarstva. Namen samega študija je uvajati kandidate v znanstveno preučevanje problemov s področja marketinga in prenašati izsledke študija v gospodarsko prakso. Kandidati, ki opravijo III. stopnjo, se lahko potegujejo za akademski naziv ali vodilna mesta v delovnih organizacijah.

Študij ima splošno jugoslovanski pomen in se izvaja po učnem načrtu in programih, ki po svoji zasnovi, vsebini in kakovosti izvajanja opravičijo dajanje naslova:

- magister ekonomskih znanosti,
- magister poslovnih znanosti,
- specialist poslovnih znanosti.

POGOJI ZA VPIS IN ŠTUDIJ

Za podiplomski študij se lahko prijavi kandidati, ki že imajo visokošolsko izobrazbo, oz. so končali fakulteto ali visoko šolo. Obvladati morajo vsaj en svetovni jezik, izbiro kandidatov pa opravi komisija za podiplomski študij po kriterijih, ki jih določa pravilnik o podiplomskem študiju marketinga.

Zaradi različne matematične in statistične predizobrazbe kandidatov je VEKŠ pripravljena organizirati pripravljalni tečaj, če bo dovolj prijavitelcev. Oglejmo si obseg matematično-statističnega tečaja (ki bo predvidoma v januarju ali februarju 1972):

- verjetnostni račun (osnove, zaporedja, matem. upanje itd.),
- vzorčenje (preizkušnja hipotez, analize),
- linearna algebra,
- metoda simpleksov.

OBLIKA ŠTUDIJA

Študij se izvaja po sistemu enotedskega pouka. Težišče študija je na individualnem delu.

Študij poteka v obliki predavanj, seminarjev, praktičnih vaj, konsultacij, individualnega ali skupinskega raziskovalnega dela in dr. Prav tako bo ena izmed oblik organizirano študijsko potovanje v tujino. Slušaatelji bodo imeli na razpolago najodobnejše učne pripomočke, predavanja pa bo potrebno obiskovati redno ter vzporedno z njimi opravljati učne obveznosti.

Kot zanimivost velja omeniti, da bodo slušaatelji pri pouku morali aktivno sodelovati, prav tako pa se morajo vključevati v konkretne probleme gospodarskih organizacij, ki jim omogočajo raziskovalno delo.

IZPITI IN SKLEPNO DELO

V I., II. in III. semestru morajo slušaatelji izdelati po dve seminarjski deli, obraniti pa morajo tudi po eno kritično oceno objavljenih del, pri čemer mora biti vsaj eno delo iz tuje strokovne literature.

VPIS V 3. SEMESTER PODIPLOMSKEGA ŠTUDIJA JE MOŽEN TEDAJ, ČE IMA SLUŠATELJI OPRAVLJENE VSE OBVEZNOŠTI IZ 1. SEMESTRA. DO ZAČETKA TRETJEGA SEMESTRA MORAJO V SPORAZUMU Z UČITELJEM IZBRATI TEMO ZA SKLEPNI DEL, KI MORA VSEBOVATI SISTEMATIČNO ZNANSTVENO OZ. ŠIRŠO STROKOVNO OBDELAVO PROBLEMA.

FINANCIRANJE ŠTUDIJA

Podiplomski študij marketinga se financira iz prispevkov slušaateljev oziroma njihovih delovnih organizacij.

Letni prispevek znaša v I. letu 10.000 din, v II. letu pa 7.000 din.

Rok sprejemanja prijav je 20. 12. 1971. M. VRANIČAR

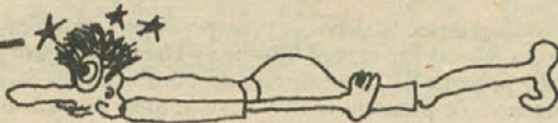
kritika in nekritika

Že s samo besedo „študent“ stopi mlademu človeku, ki je upravičen da uporablja to besedo, v glavo misel, da pač mora biti kritičen, ter grajati tudi stvari, katerih bistva ne pozna. Da dejstev ne bi zavil v nerazumljive stave, takoj prihajam na dan s tem, kar me je zbudilo v 4. številki Katedre. Članek Bomo lačni študiral je vsekakor potreben objave, ker menim, da moramo študentje na vsak način grajati tisto, kar je napačno v naši družbi. Vendar se mi zdi, da moraš biti, predno članek napišeš in z njim obsodiš neko institucijo ali kaj drugi organ (mislim, da je šlo tu za materialno institucijo pri združenju VZM in politiko združenja glede prehrane nasploh), vsaj malo seznanjen z realnim delom. Tovariš Vraničar se bo mogoče vprašal, zakaj se oglašam. Sam namreč že precej dolgo delujem v teh organih, ki so po njegovem mnenju pasivni kot „kupos“, in prav zaradi tega očitka branim sebe, ker sem zadolžen, da zastopam interese študentov kakor tudi celotno komisijo pri združenju in na IO MSS MVZ. Problem študentske prehrane nikakor ne bi rešila študentska menza (Ljubljanska dela s cca 40 % kapacitetami). Jasno nam mora biti, da tudi za študente velja rek „sto ljudi - sto želodcev“. Tega dejstva nikakor ne bi spremenili s študentsko menzo, ki ob takem številu študentov ne bi bila rentabilna, vsaj zaenkrat ne. Druga stvar pa je jasna: da namreč študentje malo izkoriščamo ugodnosti, ki nam pripadajo s subvencioniranjem prehrane. V letošnjem študijskem letu je zaposlilo za subvencijo (bila jim je tudi odobrena) 380 študentov. Toda ob izteku polletne pogodbe z restavracijo Center se je izkazalo, da izrablja to ugodnost le 246 študentov. Kaj je temu vzrok? To je vprašanje, s katerim se komisija pri združenju ubada že vsa leta. Pregled hrane, ki ga stalno opravlja zavod za zdravstveno varstvo Maribor, izkazuje skoraj sto procentno zadovoljivo količinsko in kalorično sestavo. Zavedam se, da hrana v restavraciji Center ni najboljša, vem, da študent dostikrat zatgne pas, ko gre s kosila. Sprašujem se in iščem rešitve, kje ob stanju v našem gospodarstvu študenta nasititi za majhen denar. Krivde nikakor ne moremo valiti na združenje, kajti ob stanju, ki sedaj vlada na mariborskih visokošolskih zavodih, te problematike ne bo mogoče spremeniti čez noč. Le to bi rad, da študentje, preden kritizirajo neko stvar, vseeno malo pobrska po svojih možganih in poskušajo včasih najti tudi kakšen pameten predlog ter ga nato pismeno ali pa preko svojih predstavnikov posredovati tako izvršnemu odboru kot združenju. Prepričan sem, da bo komisija pretresla in upoštevala vse predloge.

Janko Viteznič

REFORME, REFORME

(O FRANCOSEM VISOKEM ŠOLSTVU)

1. IZ ZGODOVINE

Na začetku francoske univerzitetne zgodovine stoji častitljivi P. Sorbonne, duhovni podanik kralja Ludvika IX., ki je leta 1253 ustanovil prvo francosko visoko šolo in ta si je, ustanovitelju na čast, nadela njegovo ime. Sorbonne je bila ustanovljena kot duhovniška šola in je kot taka ostala dolga stoletja, tja do prevratnih let ob koncu 18. stol. (1792), ko je bila kot bogoslovna šola likvidirana. 1808. leta je Napoleon predal stavbo Sorbonne v last pariške univerze, ki je v njej zasnovala muzej. 1821. leta se Sorbonne rodi drugič kot samostojna visoka šola, leta 1852 pa preide v sestav pariške univerze. Tam jo z vsemi slavnimi in manj slavnimi odličji in obličji najdemo še danes.

Šolastična Sorbonne pa ni edini koren francoskega visokošolskega sistema. Njej nasproti je v 16. stol. zrasel humanistični College de France, ki ga Francozi posebej radi omenjajo, saj stoji kot prvi na začetku evropske svobodnjaške omike, pa čeprav njegov odmik od teologije niti ni bil tako hudo radikalen.

Podoba francoske univerze, s kakršno se srečujemo še danes, je bila vzpostavljena z Napoleonovim ediktom iz leta 1808. Univerza je statuirana kot del državne uprave. To je univerzi sicer zagotovilo relativno zanesljivo obstojnost, toda cena za to je bila stroga podvrženost togi hierarhiji zakonov, odlokov in uredb. To ne velja le za njeno funkcioniranje, marveč tudi za njene programe in učne metode.

Da bi se izognili togosti in sklerozni univerzitetne uprave, so zasebniki in javne oblasti same sprožale vse številnejše iniciative za organizacijo visokošolskega izobraževanja izven univerze. To je pripeljalo do tega, da lahko v današnjem francoskem visokem šolstvu ločimo več sektorjev, ki vsi skupaj prej tvorijo zmedo kot pa visokošolski sistem.

Prvi sektor predstavlja pet tradicionalnih fakultet (pravna, filozofska, naravoslovje, medicina, farmacija). Številni razlogi vodijo k prepričanju, da sta napredek znanosti in razvoj družbe demantirala upravičenost take razdelitve, vpeljane v francosko univerzo s 7. členom carskega odloka (z dne 17. septembra 1808). „Če pa bi bilo danes treba premakniti ali zrušiti pregrade, ki ločijo fakultete, bi naleteli na nerazumljive voze, v katere so tesno vpleteni partikularizmi telesa in privilegiji kaste.“ To je danes v Franciji splošna ugotovitev.

Drugi sektor predstavlja pet institutov in nacionalnih šol, ustanovljenih ob fakultetah, vendar pa znotraj univerz. Njih zbir daje zelo pisano predstavo. Ta pisana zbirka je nekoliko zastarela, vendar neizpodbiten dokaz, da so te šole nastajale iz konkretnih življenjskih potreb. Kljub temu pa anarhični razvoj teh obrobni institucij poraja kup problemov. Če bi se fakultete modernizirale, bi lahko večina teh šol odpadla. Ker pa se tega branijo, je tudi to eden od zaviralnih momentov pri preosnovi univerz.

Tretji sektor predstavljajo samostojne visoke in višje šole. Načelo, ki ga postavlja 2. člen odloka iz leta 1808 („Nobena šola, noben drug učni zavod ne more biti ustanovljen izven cesarske univerze in brez dovoljenja njenega voditelja“), je danes le še daljnji spomin. Zgled za kršitev tega odloka je dala država sama, saj si je vsak od njenih velikih resorjev (vojska, javna dela, kmetijstvo itd. . . .) ustanovil svojo šolo. Takšne so danes pravne, davčne, carinske, finančne, statistične itd. visoke šole. Zasebniki so seveda sledili zgledu uprave in ustanovili strokovne šole, ki so izpolnile praznine univerzitetnega sistema.

Konkurenca med temi različnimi sektorji ni nujno pogubna. Vendar pa vse strani nimajo na voljo enakega orožja. Samostojne šole uživajo privilegij, da si po lastnih kriterijih izbirajo učence. Vsaka od teh šol ima za nekaj sto učencev polnoštevilčen specializiran vodstveni štab. Fakultete z več tisoč vpisanimi študenti pa vodijo pedagoški delavci sami, ne da bi bili vsaj razbremenjeni pedagoških dolžnosti. Visoke šole, ki dajejo vodje velikih uprav in velikih podjetij, krepijo duh povezanosti in danes praktično predstavljajo v vseh pogledih nezavzetne trdnjave za vsakršno reformsko prizadevanje.

2. ŠTEVILKE ZA ILUSTRACIJO

Francoski študentje se vpisujejo na 23 univerz, in sicer v razmerju, kot ga izkazujejo podatki, čeprav so le-ti iz leta 1966 in imajo danes v totalu namesto takratnih 413.000 že preko 600.000 študentov:

1. AIX	27.400 študentov
2. AMIENS	2.800 študentov
3. BESANCON	5.600 študentov
4. BORDEAUX	23.300 študentov
5. CAEN	9.500 študentov
6. CLERMONT	9.100 študentov
7. DIJON	8.200 študentov
8. GRENOBLE	17.500 študentov
9. LILLE	20.400 študentov
10. LIMOGES	1.900 študentov
11. LYON	27.500 študentov
12. MONTPELLIER	20.500 študentov
13. NANCY	15.300 študentov
14. NANTES	8.200 študentov
15. NICE	6.500 študentov
16. ORLEANS	6.400 študentov
17. PARIS	127.900 študentov
18. POITIERS	8.900 študentov
19. REIMS	3.600 študentov
20. RENNES	15.400 študentov
21. ROUEN	5.100 študentov
22. STRASBOURG	17.500 študentov
23. TOULOUSE	26.000 študentov

Vsi ti študentje so se tega leta porazdelili po fakultetah v naslednjih približnih masah:

- pravo (droit)	78.000 študentov
- naravoslovje (sciences)	122.000 študentov

- družboslovje (lettres)	133.000 študentov
- medicina	48.000 študentov
- farmacija	14.000 študentov

Nekajletni razvoj vpisa na posamezne fakultete kaže tendence, ki jih analitiki ne štejejo za posebej sprejemljive: očitno namreč še vedno narašča vpis na pravo in družboslovje, kar se jemlje za dokaz zaostalosti univerzitetnega sistema.

Teh približno 400.000 študentov (še vedno govorimo o letu 1966, ker novejših podatkov v dokumentaciji nimamo) je poučevalo skupaj 18.500 profesorjev ali po fakultetah:

- na pravo	1.430
- na družboslovju	2.730
- na naravoslovju	7.780
- na medicini	5.580
- na farmaciji	990

Če to preračunamo na število študentov, pridemo do katastrofalnih razmerij, ki po raznih ocenah sodeč tudi še danes predstavljajo – posebej na družboslovju in pravo – pravo tragedijo francoske univerze. (Naša povprečna razmerja med številom učiteljev in študentov so, recimo, dvakrat boljša).

3. FRANCOŠKO VISOKO ŠOLSTVO DANES

Alfa in omega francoskega visokošolskega sistema je Ministère de l'Education Nationale. Svoje kompetence deli z 22 teritorialnimi enotami, ki se imenujejo akademije. Na čelu akademije je rektor, ki je postavljen s strani ministrstva in je istočasno šef univerze.

Univerza je torej vedno v središču akademije. Njeno notranjo strukturo, kot je nastala leta 1808, smo že opisali. Od tedaj se ni spreminjala!

Študij se ne odvija po enotnem režimu, zato ga moramo prikazati v njegovih različicah.

Na naravoslovni in filozofski fakulteti se študij odvija v treh ciklikih. Prvi cikel traja dve leti in daje študentom osnovna znanja. Študent lahko ponavlja samo en letnik, sicer se mora od študija posloviti. Posebni pogoji študija se lahko določijo za študente, ki so redno zaposleni. Drugi cikel je dvosmeren: po prvem letu se pridobi diploma – licence, po drugem letu študija pa diploma – maitrise.

Diploma – licence daje pravico za opravljanje poklica učitelja na srednjih šolah.

Diplomo – maitrise je možno pridobiti na osnovi štirih certifikatov o opravljenih posebnih izpitih. S to diplomom izkaže kandidat sposobnost za opravljanje raziskovalne kariere.

Pravne fakultete podeljujejo sledeče diplome:

Capacite en droit – študij traja dve leti in je dostopen vsakomur. Licence en droit – študij traja štiri leta. Diplome d etudes superieures – enoletni študij po pridobitvi licence.

Študij medicine traja šest let in vodi k državnemu doktoratu medicine.

Poseben režim študija velja na farmacevtskih fakultetah, kjer je v študij vključena tudi daljša apotekarska praksa.

REFORME

Dlje ko opisujemo francosko visoko šolstvo, bolj je očitno, da se izgubljam v nepregledni goščavi. Nekaterim se zdi ob tem ustrenejša prispodoba slepe ulice. „Govoriti o krizi francoske univerze – to je postalo danes že očitna banalnost“. Tako se začinja „Projekt de reforme pour l'enseignement dans les facultes des lettres“. To je leglo na srce tudi prosvetnemu ministru Christianu Fouchetu, ki je začel, po letu 1964 pa do svoje demisije, podvzemat ukrep za ukrepom, kar naj bi nekje v bodočnosti pripeljalo do saniranja stanja. Med važne preokretnice v tem smislu sodi tudi vsefrancoski Colloque de Caen s svojo rekomendacijo.

Na koncu moramo povedati, da nosijo francoski študentje levji delež pri razkrivanju nevesele podobe lastnega visokošolskega sistema. To nalogo opravljajo odgovorno in radikalno. Za marsikateri nacionalni visokošolski sistem bi bilo odrešilno, če bi se tamkajšnji študentje ravnali po francoskem zgledu. Morda smo tudi mi v takšni situaciji.

FRANCI PIVEC

KDO JE KDO

Joj, koliko časa se že želim oglasiti! Sem namreč reden bralec vašega glasila in njegova vsebina ter napredek me zanimata iz več vzrokov. Dejstvo, da mi je zmeraj zmanjkalo časa, da bi napisal nekaj misli ter izrazil pripravljenost sodelovati, ne kaže na to, da bi bil len za pisanje. Prav pridno namreč pišem za študentski list Katedro in sodelujem z Mladino ter nekaterimi drugimi časopisi. Nekaj drugega je. V tem je skritih nekaj socioloških resnic. Nam študentom je „gospodarstvo“ oddaljeno, kakor je podjetjem oddaljena študentska dejavnost. Veliko študija, nekaj športa in zabave, ki pa nam ne dajeja kaj dosti časa, četudi obstaja interes, da bi se zanimali za konkretna podjetja. Pride pa čas praktičnega dela in priložnost je tu. Potem vprašamo, če je v podjetjih interes, da bi sodelovali pri razmišljanjih v tovarniških glasilih in morda tudi na druge načine. Verjetno – tako upam – interes obstaja. Če izhajam od tod, pridem do konkretnih vprašanj: Katere teme pa so zanimive?

Mladinsko dejavnost v podjetjih sem spoznal že pred leti (delal sem v mladinski organizaciji). Včasih je bil „moderen“ problem v obliki vzdihovanja: „Ti študentje . . . Ko pridejo na delovna mesta, hipoma izgine njihova revolucionarnost!“. Meni je sedaj problem toliko jasen, da mi je tudi razumljiv. Kdo pa more še biti kaj dosti revolucionaren, ko ima doma ljubko ženo in lepega otroka, ki je mogoče pravkar pričel hoditi v vrtec? Družinske obveznosti so huda zadeva – tu so čustva in večina nas je toliko človeška, da daje prednost družini – pred „revolucionarnostjo“. Treba je torej služiti denar, treba je živeti in večkrat imeti jezik za zobmi; tudi takrat, ko se dela kje krivica ali napaka. Žal je večkrat tako.

Dokler pa smo študentje, nimamo česa izgubiti. Počutimo se kar precej varne. Tako se „gredo nekateri revolucionarje“ tudi zato, da bi bili včasih pomembni in da jim ne bi bilo dolgčas. Jaz sem bolj „novator“ kot „revolucionar“. Želim, da bi se odnosi in materialna baza hitreje izboljšali in nisem „revolucionar za vsako ceno. Boljši je strpen in miren razgovor med ljudmi. Konflikti med ljudmi so bili in bodo. Prav konflikti omogočajo napredek v določenih okoliščinah.

Ljudi, ki delajo v proizvodnji že leta, je treba spoštovati. Spoštovanje pa običajno izhaja iz razumevanja. Človeško je namreč imeti napake in logično je, da jih „pridelajo“ oni, ki leta dela na nekem področju. V nekih skriptih VEKS je bila omenjena „obratna slepota“; gre za to, da človek, ki dobro pozna svoje delovno mesto, ne more dovolj objektivno odločati, če ni širše razgledan in „razumarski“.

Študentje imamo tudi po mojem mnenju (kljub široki izobrazbi) neke vrste „študentsko“ slepoto. Premalo namreč poznamo konkretne razmere v tovarni, vse tiste težave (ice) in razna „peglanja“. Četudi pridemo po končanem študiju z lepimi nameni in v resnici želimo biti še naprej „revolucionarji“, nas praksa po navadi kaj hitro „ozdravi“. Pa saj veste, zakaj (družina in s tem v zvezi ostali problem). Jaz na mestu mladinskih funkcionarjev ali koga drugega (zainteresiranega) ne bi vzdihoval: „Študentje sploh niso več revolucionarni, ko pridejo v podjetja. Ne brigajo se več toliko za delavce in pravico kot prej . . .“ Take misli bi sprejel kot resnice z jasnimi vzroki. Zanimivejša in bolj praktična je ideja: Študentje in sodelovanje s podjetji pred zaposlitvijo – takrat, ko študentje še nimajo kaj dosti izgubiti in večkrat pokažejo s prstom na resnice (včasih sicer s pretiranjem).

Kljub ozko odmerjenemu času bi se študentje bolj posvečali konkretnim problemom gospodarstva in bi „ziniili“ marsikatero „novo“ in pametno idejo. Poznam kolege in vem, da preko Študentskega servisa večkrat priložnostno delajo. Ponudbe podjetij so v glavnem fizična dela. Tako se večkrat pripeti, da fakultetno izobražen človek (morda tik pred diplomom) kje preklada drva. Saj mu to ne škodi – to je res. Malo se razgiblje. Škodi pa družbi, ki ima fizičnih delavcev dovolj, z znanjem podkovanih in odkritih („revolucionarnih“) ljudi pa manj.

Korist postaja jasna v tem: naj tak študent oni čas, ki ga porabi za prekladanje drv, raje posveti kakemu konkretnemu podjetju in miselno dela. „To že“, porečete, „kaj pa naj bi delal? Kdo mu bo delo plačal? Zakaj?“ Vidite – to se sprašujem tudi sam in dajem nekaj predlogov: naj podjetje financira sredstva tudi v študente, ki žele spoznavati konkretne probleme podjetja. „Pa saj to že obstaja“, porečete. Ne, ne mislim nagrad za diplomatska dela ali odkupov. To že res marsikje obstaja. Pa je to veliko oziroma dovolj?

Če samo malo razmislimo o nekaterih prednostih, ki bi jih dalo resnejše sodelovanje na relaciji študentje – tovarne, sem prepričan, da se spleča iskati in da se more najti še druge ustrezne oblike sodelovanja. „Študentska slepota“ (s tem mislim na nepoznavanje težav (ic), na metanje polen pod noge, „peglanje“ itd., skratka vse „nevarnosti“, ki se jih „bojijo“ redno zaposleni) je samo primer prednosti sodelovanja študentov s tovarnami, preden mladi strokovnjaki zaposlijo. V tej „slepoti“ se skriva prav tisti idealizem, ki je potreben, da „gre človek skozi zid z glavo“, da bi kaj spremenil. V primeru delovanja, ki je naša želja, bo ostala glava „nepoškodovana“, saj je „zid“ bolj „mehak“. Študent, ki s svojo revolucionarno miselnostjo ne bi uspel, bi bil kvečjemu psihično razočaran, materialno pa ne bi bil prizadet (saj še ni začel „podjetniške kariere“).

O ostalih prednostih ne bom razmišljal – veliko jih je in dokaj jasne so. Ostaja namreč še zmeraj odprto vprašanje poleg onega o konkretnih oblikah sodelovanja: katere teme pa so zanimive za vse?

V dobi razvitega samoupravljanja se odgovori kar vrstijo, če dobro poznamo oboje – študentske in gospodarske (tovarniške) – probleme. Za ostale je potreben dialog. Kako? Kje? Kdaj? Morda je prvi korak že stik preko tovarniškega glasila. Oblike bomo skupno že našli, da le razumemo vse prednosti sodelovanja, in tudi želimo sodelovati!

Če bomo zmogli najti prave oblike, bomo veliko pripomogli k zmanjšanju razlik med teorijo in prakso.

Iskanje oblik pri nas obstaja. Upam, da stil pisanja ni bil „preveč učen“ in da se še lahko oglašim. Veliko uspeha vam želim in vas pozdravljam.

Igor Plohi

Tragično je preminil naš prijatelj

Sadar Janez - Aleks

do letoletni član

Kulturno umetniškega društva »Študent« Maribor

polemika

EPILOG „PRISTOPOV K TEMI“

V prejšnji številki smo pod naslovom PRISTOP K TEMI: KAKO DELATI objavili dva članka. V prvem Dušan Zbašnik ugotavlja vzroke depolitiziranosti študentske množice, in sicer v odnosih študentsko vodstvo – množica ter vodstveno postavljeni idejni koncept študentske organizacije in splošna izobrazbena raven študentov. Ob nekaterih zanimivih ugotovitvah, zaradi katerih smo članek tudi objavili, pa je prisoten še napad na metode dela IO SŠ MVZ v preteklem letu. Zato je bivši predsednik Tone Janša napisal odgovor, v katerem je na kratko zavrnil vse Zbašnikove trditve. Obenem omenja njegovo aktivnost med mariborskimi študenti in nezaupnice, ki so mu bile izrečene. Poziva ga, naj z mesta OO KZ VEKŠ daje „idejno oporo in miselno bistvo“ študentskim vodjem. Dušan se ne da. Pod naslovom „Pristop k temi: Kako voditi kulturno diskusijo“ piše v enaki dolžini, z enako velikimi črkami kot v prejšnji številki Tone odgovor na odgovor. Tonetu očita pamfletizem ter da „s študentskega Olimpa sipa strele“ in dokazuje svojo nezmotljivost, kot „da ima vso resnico v zakupu“. On, Dušan, pa kot da zahteva „nov način dela, po katerem bi bila angažirana večina študentov tako miselno kot akcijsko“.

Verjamemo, da se tudi Tone ne da in bi z veseljem napisal odgovor na odgovor na odgovor, prav tako z enakimi črkami in v dvakratni dolžini prejšnjega članka, objavljenega na istem mestu v listu. Jaro kačo pa tako poznate...

A tudi mi se ne damo. Namreč, vse bolj je zasmrdelo po zasebnih podtikanjih, aktiviranju že zaprašenih starih grehov in javnem pranju umazanega perila. Delo preteklega IO smo imeli priložnost oceniti na zadnji skupščini, v kolikor nam je bilo to v interesu. Pripombe za delo v prihodnje kakor tudi konkretne misli k reorganizaciji delovanja nasploh pa bomo z veseljem obravnavali, kakor tudi od tod izhajajočo borbo mnenj. Ko bomo na tem mestu imeli priložnost primerjati Tonetove in Dušanove sugestije, ko se bosta konfrontirali njuni konceptiji, takrat bomo tudi vlogo medija v polemiki z zadovoljstvom sprejeli, saj bo to pomenilo hkrati naš konstruktivni prispevek. Jasno pa je, da je škoda prostora za osebne očitke in namigovanja; ne samo prostora, temveč lista v celoti, ki bi se udinjal osebnim interesom.

Glavni urednik

Žalostno je namreč dejstvo, da se pojavljajo naši ljudje na slovenskem Koroškem in med Slovenci v Italiji bodisi kot kupci ali turisti, pri tem pa hote ali ne hote pozabljajo, da žive tam tudi Slovenci. Že prijateljski stisk roke in tople domače besede bi zamejcem vlije novih moči in zavest, da jih rojaki v matični domovini nismo pozabili. Mi, ki živimo v enakopravni skupnosti jugoslovanskih narodov, se komaj zavedamo resnosti njihovega položaja. Zavedati pa se moramo, da bomo vsi skupaj ostali ali skupaj odmrli v bodoči že porajajoči se skupnosti evropskih narodov. Naša dolžnost je, da dajemo rojakom v zamejstvu kulturno, moralno, politično in ne nazadnje tudi materialno pomoč. To zahteva od nas nekaj tisoč ogroženih Slovencev, to zahteva naša zgodovina. Vse to smo imeli pred očmi, ko smo ustanavljali DPZS.

DPZS je bilo pravilno registrirano in strogo distancirano od kakršnihkoli pojmov nacionalizma ali šovinizma, zato ne vidim realnih političnih ovir s strani SZDL in državnih organov. Obstoj društva tudi ni mogel kaliti dobrih sosedskih odnosov, če pa jih je že, potem je treba ponovno povedati, da deluje v Avstriji in Italiji nekaj skrajno šovinističnih organizacij, ki javno kažejo svojo nacionalno nestrpnost do tamkaj živečih slovenskih narodnih skupnosti. Avstrijske oblasti še vedno ne spoštujejo osnovnih pravic koroških Slovencev in ne izpolnjujejo določb iz členov 7. avstrijske državne pogodbe. Zadnje dni smo bili obveščeni o ostrem procesu zoper koroškega študenta Marjana Šturma, ki je sodeloval v napisni akciji pri izpopolnjevanju krajevnih napisov, čeprav to predvideva državna pogodba. Prav tako tudi Slovenci v Italiji še vedno ne uživajo enakosti z drugimi državljani in so zaradi tega v diskriminiranem položaju.

Kako je potem s temi dobrimi sosedskimi odnosi? Ali jih bomo spoštovali samo mi, in sicer za ceno najosnovnejših pravic nekaj tisoč pripadnikov sicer komaj dvomilijonskega slovenskega naroda? Pomeni to, da nas vprašanje narodne bitnosti zamejskih Slovencev ne zanima več? In Društvo prijateljev zamejskih Slovencev? Ali ne bi bilo v današnjih razmerah pozitiven dejavnik pri krojenju usode zamejskih Slovencev?

Razmislimo!

MIRKO PESTIČEK

a go go

FOTO MIŠO HOCHSTATTER

Marta Kregar:

LIKVIDNOST - DOKLEJ LE NAŠA ŽELJA?

TEORETIČNO RAZMIŠLJANJE

Danes je pravzaprav že povsem jasno, da nelikvidnost ni fenomen zase, temveč jo pogojujejo vsi drugi negativni pojavi in tendence v našem gospodarstvu. Zato je nemogoče pričakovati, da bo problem rešen le na račun denarništa in poostrenih ukrepov pri poravnavanju obveznosti. Mislim, da to velja tako za celotno gospodarstvo kot za posamezne gospodarske organizacije.

Na daleč je verjetno težko določiti vrstni red in s tem težino vsakega problema, ki muči naše gospodarstvo. Najbrž pa ne bom preveč zgrešila, če rečem, da je za večino teh problemov kriv naš nedograjen gospodarski sistem. Vodilni ekonomisti pri nas že dalj časa opozarjajo na pomanjkanje znanstvene podlage pri teoretičnih dilemah našega gospodarskega sistema. Naše vodilne institucije priznavajo za „znanstveno“ le tisto, kar je po njihovi sodbi neposredno uporabno v družbenoekonomski praksi in kar je v soglasju z njihovimi gledanji. To pa ne more spodbudno vplivati na temeljno raziskovalno delo.

Naj navedem le nekaj najbolj perečih nerešenih vprašanj: – sistem delitve, predvsem pa problem načela nagradjanja po delu, ki dopušča za prelivanje v osebne dohodke tudi del tistega dohodka, ki ni rezultat višje produktivnosti subjektivnega proizvodnega dejavnika, ampak drugih proizvodnih faktorjev, in s tem omogoča prestrukturiranje celotnega dohodka. To je dovedlo do neenakopravnega položaja med delovnimi organizacijami. Na tem področju bo nujno potrebno čimprej postaviti ustrezna merila, ki bodo preprečila verižno reakcijo skokovitega naraščanja osebnih dohodkov, ki so eno glavnih žarišč inflacije in nelikvidnosti;

– problem optimalnega odnosa med planskim in tržnim mehanizmom. V zadnjem času prinaša čedalje večje opuščanje ustreznega planiranja na ravni narodnega gospodarstva svoj delež pri neurejenosti in nestabilnosti, kar se nujno odraža tudi na finančnem področju;

– problem financiranja razširjene reprodukcije. Čeprav je to področje, o katerem se zadnje čase največ govori, si ekonomisti še niso soglasni niti o kriterijih za financiranje niti o oblikah financiranja.

Našteti bi bilo mogoče še več nerešenih področij, ki vplivajo na nelikvidnost pri nas. Z naštevanjem sistemske problematike pa ne mislim omalovaževati ustrezne gospodarske politike in s tem politike likvidnosti v samih delovnih organizacijah. Ta je v urejenih gospodarskih razmerah nujna. Nestabilne okoliščine pa gospodarske organizacije včasih silijo k neracionalnim poslovnim ukrepom, da vzdržijo določeno stopnjo likvidnosti, in ni bilo redko, da so spodbujale k špekulacijam.

PESEK V OČI

MIT O SLOVENIJI KOT INDIJI KOROMANDIJI UGAŠA...

Iz dneva v dan beremo ali poslušamo poročila o povišanih cen in stroških, ki so planirana posledica želj po čimvišjih osebnih dohodkih. Ti v vsakem družbenem življenju narekujejo tempo in razvoj odnosov in iz tega izhajajoč standard, so pa obenem tudi bojišče, kjer se lomijo kopja in ustvarjajo družbeni konflikti, uveljavljajo osebni interesi in ne navezadnje nastajajo novi procesi in nove situacije. Iz tega gledišča so osebni dohodki zelo občutljiva kategorija gospodarskega življenja. Spremembe v višini OD morajo biti posledice sprememb v spremenjeni produktivnosti. V ekonomskem pogledu je povišanje le tedaj utemeljeno, če se proizvodnja ali rezultat dela povečata zato, ker so delavci več napravili. Pri tem pa so vključeni tudi drugi momenti, recimo sprememba vrednosti denarja, ki se na zunaj pokaže v spremenjenih cenah. Te spremembe se praktično manifestirajo v dviganju cen, kajti ta tendenca je stalna. Zato vpliva večanje cen tudi na večanje življenjskih stroškov, to pa tudi na zvišanje OD ne glede na rezultat produktivnosti. V tem primeru vpliva na večanje OD manjša vrednost denarja.

Pri OD moramo namreč razlikovati nominalno in realno vrednost OD. Če se ti zvečajo v taki meri, kot so se povečale cene ali življenjski stroški, ostane njihova vrednost nespremenjena, čeprav se pokažejo v večjem številu dinarjev. Šele tedaj, kadar je zvišanje večje kot povečanje življenjskih stroškov, ima delavec več denarja na voljo in s tem večjo možnost, da si kupi več. Tako povečanje pa mora biti utemeljeno z večjo proizvodnjo. Zato pri spremembah v višini OD, in te spremembe pomenijo ponavadi samo zvečanje, razlikujemo spremembe v nominalni in realni vrednosti OD. Če pogledamo statistične podatke, opazimo pri OD neko nihanje v razdobju petih let. Leta 1961 in pet let pozneje smo imeli zelo velik porast OD. V prihodnjih dveh letih, tj. leta 1962 in 1967, se je ta porast zmanjševal, potem pa iz leta v leto bolj naraščal, dokler v letih 1965 in 1970 ne opazimo nove kulminacije. Tako smo predlani imeli 20% povečanje v primerjavi z letom prej. To pričakujemo tudi letos, ker je vse mesece taka razlika od predlanskega leta. Zadnja dva meseca se je ta razlika zmanjšala na 19%.

Morda je to že ugoden znak stabilizacije na tem področju. Že od aprila naprej sploh ni dviganja; tega meseca so znašali poprečni OD v naši republiki 1575 din, izplačila v septembru pa 1614 din. To je sicer več, vendar razlika ni pomembna, saj je bila prej od meseca do meseca 20 din. Hkrati pa opazimo, da se manjša razlika OD za vso državo in našo republiko iz razlogov, ker je pri nas v gospodarstvu kvalifikacijska struktura nekoliko boljša kot v vsej državi, da opravijo naši delavci več ur dela izven rednega delovnega časa, izplačilo pa se šteje med OD; ne nazadnje je delovna storilnost v Sloveniji po podatkih o ustvarjenem družbenem proizvodu nekoliko višja. Zato so bili OD v Sloveniji vedno za 15 – 17% nad višino v vsej državi. Zdaj pa opazimo, da se ta razlika manjša. V Sloveniji ni več bistvenega naraščanja, kot smo videli, v drugih republikah pa se večanje nadaljuje in tako se medsebojne razlike manjšajo. Pri izplačilih OD v avgustu se je prvič pokazalo, da Slovenija ni več na prvem mestu, kajti Hrvaška izkazuje v tem mesecu najvišje OD v vsej državi. Ima poprečje 1663 din, Slovenija pa 1642 din.

Predlani je znašala v Sloveniji srednja višina OD 1367 din. V lanskem letu smo imeli po obračunu za prvi dve tretjini leta 1555 din, medtem ko je bilo predlani v istem času 1304 din, to pomeni za 251 din več ali v procentih povedano: z izplačili v septembru so bili OD za 19,2% nad predlansko višino. Taka razlika od predlanskega leta je za vse mesece, zato bo verjetno vse leto tak porast, kakor smo ga imeli predlani in lani. Po posameznih dejavnostih je že vrsto let na vrhu projektiranje, najslabše pa so plačani delavci v tekstilni industriji.

MILAN LAMPE

ORGANIZACIJA, KI BI JO V TEH TRENUTKIH NAJBOLJ POTREBOVALI, JE ZATAJILA

Pred tremi leti smo mariborski študentje na javni tribuni o vprašanju narodne bitnosti zamejskih Slovencev ustanovili Društvo prijateljev zamejskih Slovencev (DPZS). Med ustanovitelji je bilo tudi mnogo starejših občanov, ki jih je zanimala usoda tistih Slovencev, s katerimi se je zgodovina poigrala in so ostali onstran naših meja v Avstriji, Italiji in Madžarski.

Meseca septembra 1969 je bilo društvo registrirano pri republiškem sekretariatu za notranje zadeve in tako so bili dani najosnovnejši pogoji za redno dejavnost. V mesecu oktobru je društvo organiziralo na Ravnah dvodnevno posvetovanje o vprašanju narodne bitnosti zamejskih Slovencev. To je bila prva in obenem edina večja akcija društva. Vodstvo društva smo zaupali predsedniku in tajniku, ki sta sklicala še dve ali tri seje, potem pa nič več. V manj kot enem letu ni bilo slišati o DPZS nobenega glasu več. Tako člani in vsi tisti, ki so z zanimanjem spremljali ustanovitev in delo društva, že dve leti ne vemo, kaj se je z DPZS v resnici zgodilo.

Slišalo se je, ne vem pa, če je bilo v resnici tako, da je imelo vodstvo društva težave pri občinski konferenci SZDL Maribor. Žal pa vodstvo o tem ni obvestilo članov društva, niti ni do sedaj sporočilo širši slovenski javnosti, da je DPZS prenehalo obstajati. S tem pa člani in vsi, ki smo si prizadevali, da bi od besed končno prešli k dejanjem, nikakor ne moremo biti zadovoljni. Morda je res naša zasluga, da smo v slovenski javnosti povečali zanimanje za zamejsko problematiko, da se je o vprašanju zamejskih Slovencev smejeje razpisal tudi slovenski tisk in da so naši politični forumi poslali avstrijskim in italijanskim oblastem nekaj ostrejših zahtev in protestov. To pa je tudi vse! Mi pa smo pričakovali od društva kaj več in še vedno pričakujemo. Dobro bi bilo, da bi se kmalu oglašil kdo, ki je za takšen položaj društva odgovoren, in pojasnil vso zadevo. To je dolžan storiti zaradi prizadetih članov in slovenske dejavnosti. DPZS je bilo ustanovljeno na javni tribuni, zato se mi zdi sam način prenehanja delovanja društva preveč preprost in nedemokratičen. O njegovem prenehanju bi morali sklepati člani društva ali študentje na zboru oziroma na skupščini študentov. Mislim, da nisem osamljen v prepričanju, da je nadaljnji obstoj in delo DPZS pomembno in potrebno.

DPZS je bilo legalno organizirano na prostovoljnem združevanju občanov slovenskega prostora. Iz programa in ciljev društva je razvidno, da je bilo DPZS ustanovljeno z namenom, da bi okrepili in organizirali prizadevanje mnogih posameznikov, ki jim je bila usoda zamejskih Slovencev še živo v zavesti, ter spodbudili zavzetost slovenskih in jugoslovanskih političnih in predstavniških forumov za hitrejšo in učinkovitejšo reševanje zamejske problematike. V smislu odprtosti meja, medsebojne idejne strpnosti in soobstojanja naj bi utrjevali kulturne in osebne stike z zamejskimi Slovenci. Naša prva skrb pa bi naj bila usmerjena v seznanjanje širših slojev občanov naše republike z vprašanji narodne bitnosti zamejskih Slovencev.

»BODIMO REALISTI, ZAHTEVAJMO NEMOGOČE«

Ob ugotovitvi, da osnutek tez (osnutek tez o idejnopoličnih vprašanjih razvoja visokega šolstva) v glavnih obrisih zajema celotno problematiko visokega šolstva in da je NAKAZOVANJE REŠITEV – ZA SPREMEMBE V VISOKEM ŠOLSTVU RADIKALNO – SE VENDARLE POSTAVLJA NEKAJ VPRAŠANJ. Uresničitev tez bi v resnici pomenila revolucioniranje visokega šolstva. Zlasti za nas v Mariboru je pomembna ocena, da teze v osnovnem potrjujejo našo dosedanja pot in ne bo potrebno večje usklajevanje vsebinske orientacije tez z našo projekcijo nadaljnjega vsebinskega in organizacijskega razvoja šol.

Neodvisno od te ugotovitve pa bo potrebno teze spremeniti:

- skrajšati (odvečen balast),
- konkretizirati (v prvem delu analizirati stanje, v drugem pa nakazati rešitve in nadaljnji razvoj),
- sistematizirati.

V zvezi z vsebinskimi razsežnostmi imam na dveh področjih bistvene pripombe:

gre za kvaliteto pedagoškega in znanstvenega dela in za notranje samoupravne odnose.

Iz ugotovitve, ki je povsem jasna, da je visoko šolstvo – zaostalo (za siceršnjim družbenim razvojem, predvsem pa zaostaja za potrebami slovenske družbe),

- nizko produktivno (dolgotrajnost študija in osip),
- njegova vsebina ne sledi modernim tokovom,
- v njem se le-ti še vedno niso razvili,

bi v tezah morali radikalneje postaviti zahtevo po IZBOLJŠANJU KVALITETE IN UCINKOVITOSTI PEDAGOŠKEGA IN ZNANSTVENEGA DELA. To je centralno vprašanje reforme visokega šolstva in iz njega se stekajo vsi spremljalni pojavi in problemi.

Skupno izhodišče, ki sploh omogoča razpravo, je lahko samo ugotovitev, DA STUDENTJE IN PROFESORJI TVORJO ENOTNO DELOVNO SKUPNOST, V KATERI SKUPNO REŠUJEJO ŠTUDIJSKE (notranji vidik) IN DRUŽBENE PROBLEME (zunanji vidik oz. odnos med visokim šolstvom in družbo).

Od pogojev, v katerih se to delo odvija, in od ENOTNOSTI, SOODGOVORNOSTI IN MEDSEBOJNE POVEZANOSTI PA SO ODVISNI REZULTATI TEGA DELA. Menili boste, da ta skupnost obstaja; to je res, skupnost brez dvoma obstaja, drugo pa je vprašanje, ali je to zgolj organizacijska kategorija ali pa je skupnost sicer organizacijska forma, za katero pa je bistveno SKUPNO DELO. Žal je bila ta skupnost doslej vse preveč organizacijska oblika, ki se v bodoče mora pretvoriti v delovno skupnost.

Teoretično postavljeno izhodišče se pa tako kot na vseh področjih v praksi odraža v nekaterih konkretnih dimenzijah in rešitvah. Te konkretne rešitve morajo najti svoje mesto v tezah.

Študij se naj odvija v obliki seminarjev, kjer se induktivno odpirajo problemi in iščejo rešitve na osnovi učbenikov in ostalih virov skupno z učiteljem ali samostojno. Če to ni mogoče v vseh letnikih, pa moramo takšen način dela takoj uresničiti v višjih letnikih. Uvajati je potrebno tudi ostale intenzivne metode dela.

Postaviti je potrebno zahtevo po večjem individualnem delu s študenti.

V tem delu naj sodelujejo samo aktivni študentje, tisti, ki to želijo, drugim to še zdaleč ni obvezno; prvim naj se njih napredovanje ocenjuje po AKTIVNOSTI NJIHOVEGA SODELOVANJA, ZDRUŽENI S ŠPROTINI PREVERJANJEM, ostalim pa napredovanje ocenjujemo s klasičnimi izpiti (zametke je v kurzem sistemu, ki pa zaenkrat uresničujemo samo to drugo nalogo – sistema pa v bistvu ne menja).

Študentje se naj v večji meri vključujejo v znanstvenoraziskovalno delo na šolah (naj bo tako usmerjeno, da bodo raziskovalne teme, raziskovalna področja ustvarjalna v tem smislu, da bodo rezultati uporabljivi in da bodo teme zajele aktualne probleme). Takšno delo pa ni umiselno, če ni ORGANIZIRANO INTERDISCIPLINARNO (primeri: študij o samoupravnih odnosih – študent PA, študent VEKS, študent VTS). Akcije na nerazvitih območjih ali druge intelektualne storitve si ni mogoče zamišljati brez študentov različnih strok.

Vzporedno z zahtevo po večjih prostorskih kapacitetah šol, študentskih in dijaških domov je potrebno postaviti zahtevo po večjih sredstvih za študijske pripomočke.

Zagotoviti je potrebno:

- večje možnosti za nabavo strokovne literature (v okviru knjižnic, oddelkov itd.),
- večje možnosti za publicistično dejavnost (časniki, časopisi, publikacije, revije itd.),
- boljši šolski program za potrebe študija (skripta, knjige),
- lastno višješolsko knjižarno.

To so tisti glavni elementi, ki bi jih morali jasneje in konkretneje vgraditi v predlog tez.

Točna je ugotovitev, da osnovni konflikt izvira iz razkoraka med formalno organizacijsko in vodstveno ter ustvarjalno-delovno hierarhijo – kar vodi v medgeneracijska oziroma medskupinska nasprotja. Gre za to, da delovni odnos odraža in definira samoupravni položaj posameznih skupin. Če tega odnosa ni, tudi ni ustvarjalnega samoupravnega odnosa. Prevedeno v prakso to pomeni, da je nesmiselna borba za večje število študentov (koristna je predvsem, ker pomeni višja aktivnost študentov v organih samoupravljanja izboljšanje celotne „klima“) v najvišjih samoupravnih organih, ker le-ti, pa naj je njihovo število takšno ali drugačno, z vsemi kompetencami pri odločanju ali brez njih v bistvu ne morejo ničesar spremeniti, če NI USTVARJALNEGA DELOVNEGA ODNOSA NA NIŽJH INTEGRACIJSKIH OBLIKAH (teamih, skupinah, oddelkih, letnikih, fakultetah itd.). TO POMENI, DA JE ZVEZA MED ŠTUDIJSKIM IN ZNANSTVENIM – MED NJUNO UCINKOVITOSTJO IN SAMOUPRAVNIM ODNOSOM ZVEZA MEDSEBOJNE POGOJENOSTI IN SOODVISNOSTI. Da je temu tako, dokazuje znanstvena analiza „Samoupravna praksa na VZM“ (Cajnk, dr. Cernjavič). Naj zapišem, da je to v zadnjem času edini poskus znanstvenega pristopa k temu problemu, zato bi morali sestavljalci tez graditi na izsledkih te analize, ki med drugim ugotavlja, da študentje omenjajo kot vzrok za odtegotvanje od samouprave razlog, da so se zavestno vključili v študij in se odrekli vsakršni aktivnosti, ki bi kakorkoli zmanjševala učni uspeh in pri tem tudi samoupravo. To pomeni, da dojemajo samoupravljanje kot parolo, ki je vsiljena od zunaj. (Mar formalna struktura samoupravnih organov, v katerih delujejo študentje, formalna participacija v višjih samoupravnih organih, če sploh obstaja, črkarska pravda pri sprejemanju statutov šol tega ne dokazuje?). Absurdna je ugotovitev, da ob tem, ko samoupravljamo, trpi učni uspeh (seveda trpi, če je samouprava formalna participacija ali sedenje na sejah, kjer se v bistvu ne da nič več spremeniti). V resnici je povsem obratno, razviti samoupravni odnosi bistveno dvigajo študijske in znanstvene rezultate oz. so sploh pogoj za uspešno delo. V celoti vzeto to pomeni: čim bolj smo aktivni na vseh nivojih odločanja (predvsem pri pripravi vsebine in organizaciji tega dela – torej študija, priprava pa se zdaleč ne vrši v najvišjih samoupravnih organih), tem boljši bodo rezultati dela in obratno.

Teze te soodvisnosti ne iščejo, zato ostajajo v razčlenjevanju tega problema na pol poti.

Predlagam, da se ta del tez prestrukturira v tem smislu, da v začetnih členih razloži nekatera značilna mnenja o samoupravnih odnosih – torej tudi značilno prakso; vsak bi v njih lahko spoznal sebe in ocenil pravilnost svojih stališč. V našem programu so ta mnenja, ki so nastala na osnovi že prej omenjene analize, precej reprezentativna. Sedanji člen 145, ki je po mojem mnenju bistven, je potrebno spremeniti, ustrezno preformulirati in ga postaviti na prvo mesto, sklicujoč se na znana stališča 9. kongresa ZKJ. Ta govori o postavitvi dejanskega razmerja med učiteljem in študentom (nove metode dela), ki bo pomenilo afirmiranje novih delovnih in samoupravnih odnosov. Člen 143, ki naštevata organe, v katerih naj bodo študentje prisotni, tako postane nelogičen. Poudariti je namreč treba, da študentom, pa tudi nikomur drugemu, ne gre za upravljanje s „šolskimi posli“, pač pa za spremenjen položaj v študijskem in znanstvenem delu. Kakšen naj bo ta položaj, smo že večkrat jasno povedali. Torej je treba graditi samoupravo od spodaj navzgor; osnova je v temeljnem odnosu, v delu (študiju in znanstvenem raziskovanju), v temeljni delovni enoti.

SLAVKO GERIČ

Propaganda, Propagandica

Reklavice, reklavice!

transom

PODJETJE ZA IZDELAVO
TRANSPORTNE OPREME

maribor & schrossmayoyere26

IZDELUJEMO RAZNO TRANSPORTNO
EMBALAŽO, PRIKOLICE DO 1,5 TONE NO-
SILNOSTI, VOZIČKE ZA PREVOZ ORODJA,
DVIŽNE VOZIČKE „KURIR“, DVIŽNE VO-
ZIČKE „KULI“, ROČNE VILICARJE ZA
SKLADIŠČA, SKLADALNE ZABOJE ZA
SKLADIŠČA, TRANSPORTNE TRAKOVE,
ORODNE MIZE S HIDRAVLIČNIM DVGOM,
JEKLENE IN LESENE PALETE, BOX PALE-
TE TER OSTALO OPREMO ZA NOTRANJI
TRANSPORT IN SKLADIŠČA.

TRANSOM MARIBOR
Šrossmayoyerjeva 28

GRADBENO PODJETJE „Drava“

IZVAJAMO VSA GRADBENA DELA
PO SOLIDNIH CENAH

PTUJ, OSOJNIKOVA 3

REPRESENTATIVES OF FOREIGN FIRMS
LJUBLJANA,
TITOVA CESTA ST. 11

COMMERCE

ZASTOPSTVO INOZEMSKIH TVRDK

Zastopamo priznane tuje tvrdke, ki oskrbujejo našo kemično, tekstilno, papirno, gradbeno in drugo industrijo s surovinami, stroji in orodji, ter kmetijstvo z zaščitnimi sredstvi za rastlinstvo in gnojili. Spremljavalne dejavnosti (servise, tehnično posvetovalne in druge službe) zaokrožujejo našo dejavnost.

o krizi kulture ali . . .

Nekateri ljudje nas očitno hočejo za vsako ceno prepričati, da je v krizi kultura, da je v slepi ulici vse umetniško prizadevanje, da je zaman in narobe vse, kar se danes dogaja na kulturnem področju. To pripovedujejo v času, ko se je umetnost komaj izmaknila iz trdga objema dnevne politike, ko se je komaj začela razbremenjevati vseh tistih poslanstev in nalog, ki jih je imela skozi stoletja, ko je bila glavna sila narodotvornosti in državotvornosti Slovencev. Ti ljudje hočejo nekaj drugega. Mogoče jim ne gre v račun, da bi morali odslej opravičevati in uveljavljati svoje politične (velikokrat zgolj manipulatorske) cilje samo s političnimi in zato za svoj predmet jasnejšimi argumenti in programi. Nemara še kar naprej potrebujejo dvornega pesnika, dvornega dramaturga, dvornega slikarja in dvornega komponista, da bi povečeval dvor (kdo si upa trditi, da pri nas ni dvorov), ljudi pa upijanjali s saharinovo sladkobnostjo, da ne bi po nemarnem izgovarjali božjega (mislim: funkcionarjevega) imena in da ne bi po neumnem mislili, kako živi in s čim se ukvarja njihova novopečena gosposka.

Ti isti ljudje niso govorili o krizi kulture, o krizih umetnosti, ko je bila ta kriza v nebo vpjoča, ko je bilo zamrznjeno vsako resnejše umetniško, filozofsko in še kakšno prizadevanje, ko je smel slikar upodabljati le tovarniške dimnike, da ni bil dekadent, pesnik peti le prigodne spodbudnice delovnim brigadam, ko je bila filozofija praktično ukinjena, fosilizirana, ko je za sociologijo vedelo le nekaj ljudi . . . V tej dobi ni bilo krize – ne kulture na splošno ne umetnosti v kakršnikoli obliki. Vse je bilo na svojem mestu, vsi so pošteno mislili in delali, vse je kazalo, da nam bo pred presenečenimi očmi vzcvetel raj, o kakršnem si še Heine ni upal sanjati. Danes pa pričujem dvomiti o tem nektrnem in pozlačnem obdobju naše (ne)kulture. Odkrito rečem takole: da nikdar ni kultura in tudi ne umetnost v krizi, kadar imajo uradni razlagalci v rokah bič in katekizem; kadar uče in tepejo obenem – ne, takrat res ne more biti krize! Ti biriči so po imanentni logiki družbe začeli počasi izgubljati svoj pomen in moč – danes so že odveč, potisnjeni so v sivo ozadje in prepuščeni tehtanju svojih opravil in tridesetih srebrnikov. Ti odmaknjeni hudi duhovi hodijo sedaj nazaj na zemljo, med nas, žive, in nas straše in vznemirjajo s svojim katehetskimi opominom, da prihaja tisti veliki dan groze, ko se bo dokončno razsulo vse, kar si predstavljamo pod slovensko kulturno dediščino in gradnjo. V dne, ko umetnost končno pričinja biti zvesta svoji prvotni, žal, tolikokrat na silo zatajeni naravi, nas ti farizejski fantomi opozarjajo na resno krizo, na – tik pred razsulum . . .

Kako je pravzaprav s to krizo? Pomagajmo si z živim primerom. Človek, ki živi, dela, se giblje, je vedno na čem bolan, vedno ga nekaj ogroža, je, skratka, v permanentni krizi, ki je toliko večja, kolikor bolj se sprošča njegova energija v različna delovanja in odzivanja. Brez bolezni, brez ogroženosti, brez kriz je samo mumija, ohlajeno truplo, ki se ne odziva, pa tudi samo nikogar več ne vznemirja. Tako je, mislim, tudi z umetnostjo. Dajte jo v slanico političnih povelj, zaprite jo v muzej s kultom preteklih časov – pa boste dobili mirno, urejeno umetnost brez najmanjše sledi kake bolezni ali krize. Ta „bolnost“, neujemljivost, nedomišljenost našega umetniškega časa je lahko samo dokaz, da je umetnost oživela, da bo nekaj dala, spremenila, da bo začela sporočati o svojem predmetu – in da se že vede kot prava dama, ne več kot dekla za vse! Razumljivo je, da je v tej živi tvarni tudi mnogo gnojnega, lažnega, kakor je vsakemu razumljivo, da nastajata biser in prebavni izloček pod isto školjčno lupino . . . Kriza umetnosti torej je in ni. Je, kolikor je kriza spremljiva vsakega življenja – in ni, kolikor pod krizo razumemo skorajšen propad, izničenje. Ta druga kriza pa vendarle ni čisto brez dela. Zaposlena je z institucijami in subjekti, ki se vedno ne priznavajo diferenciacije in struktur – s preprosto besedo delitve dela. Politična moč, ki sama ni zadovoljna s svojimi izrazi, ki ji ni zadosti govoriti v političnem jeziku, sprošča tako celo verigo neustreznih odnosov, vse komunikacije postavlja navzkriž, dela zmedo tam, kjer je rušenje naravnega reda najbolj škodljivo. Politična institucija, ki dela silo umetnosti, le-to izziva, da tudi sama ne govori več o svojih stvarih; tako politik v političnem jeziku čisto govori o problemih umetnosti, umetnik pa zopet v svojem jeziku o predmetu politike. Eden drugemu hodita v zelje – in oba prenašata na svojem repu škodljive gosenice kapusovega belina. Žrtev tega zakritega sporočanja je jezik, beseda, ki izgublja pomen, identiteto, veljavnost. Oba postaneta neuspešna, zlagana, izločena iz družbe; ljudem ni mar take politike in take umetnosti – raje se predajajo blagodejnemu vinu in prelestnim Slakom, ker krst gostilničarjeve pipe nad vinom ni toliko okruten kot pa krst besedovalcev nad besedo . . . Vino, ki mu dodamo vodo, je še vedno nekoliko vino; beseda, ki jo postavimo navskriž s pomenom, pa postane voda, nepitna nagnusna deževnica . . . Tu, v tem odnosu vidim krizo v peiorističnem pomenu, ki se je ne da rešiti z brezkončnim zamegljevanjem in varanjem. Prvo, kar bi morali vsi uveljaviti, bi bil princip, da govori vsakdo v svojem jeziku o svojem predmetu. Tako bi se poezija otrešla prisiljene politične angažiranosti in protestomanije, filozofija bi se nemara spet dokopala do svojega pravega predmeta, politik bi moral uskladiti besedo z dejanjem, iz skrinje bi nemara spet prikukala etika, ki smo ji vsi jemali besedo z jezika; politika bi se izživela v pravičnih odločitvah, vrednote v vsakdanjih odnosih med ljudmi, pesem pa v svoji posebni strukturi – vse bi postalo spet resnično, inflacija besed bi popustila, kriza kot razkroj bi se sprevrgla v krizo kot življenje, vse to pa menda tudi ni tako malo.

Prvi korak k temu pa bi morda bilo: opustiti pričanje, da so Slovenci „povprečni“ bralci, ki niso zreli, da bi neposredno dojemali umetniške proizvode in jim jih mora v poljudni obliki prireditelj politika – ali pa senat kakega sodišča . . . odpraviti vsako nasilje nad človekovo zavestjo in vestjo, ki spominja na krvave dni Aleksandrove diktature ali pa Stalinovih sršočih brk . . .

Vse to bi morala oblastna struktura najprej uveljaviti, da bi jo lahko potem razkril, da je to naredila le zato, ker je postala za spoznanje modrejša in bolj izkušena, ker laže nadzira položaj, če pusti vsem živalicam prilesti na breg . . . in še prav bi nemara imel! Pa vendar, kljub moji grožnji: med je boljši kot gorjača; neumni si bo ob njem sicer pokvaril želodec, pametni pa se bo le okreplil in postal boljši!

Vinko Ošlak

dramatika

KAFKOVA SVOBODA?!

IZ RAZGOVORA KULTURNEGA UREDNIKA KATEDRE Z DRAMATIKOM PETROM BOŽIČEM

Peter Božič, slovenski dramatik in prozaist, ki se je uveljavljal vedno eksistenčno, kakor da bi hotel včasih živčno pojasnjevati, včasih spet molčeče pritrjevati, je zmerom na drugi strani svobode, to se pravi: skozi preteklost in sedanost se je njegova individualna volja plazila po strminah predzavestnih tokov, išče in ponuja slovensko besedo, se izraža v svojem lastnem, hkrati pa subjektivno očarljivem jeziku. Duša Petra Božiča je neke vrste kafkova svoboda, je njegov bojni zanos, s katerim privre na dan in v svetlobo iz teme neke daljine, a že čisto definirane majhnosti in iz izpraznjene zavesti. Božič je star 38 let, obiskoval je klasično gimnazijo v Mariboru, napisal je dva romana: IZVEN IN NA ROBU ZEMLJE, ZO v Mariboru pa mu je izdala 6 dram. Ti skopi podatki vsaj nekoliko pojasnjujejo in razsvetljujejo njegovo bogato književno žetev iz črk, besed, stavkov...

KATEDRA: KAJ JE TVOJE ROMANESKNO IZHODIŠČE, KO PIŠEŠ? ZAKAJ TEHNIKA IN KAKO ZACNEŠ PISATI?

P. BOŽIČ: Dogajalo se mi je, da sem ob dokončanem romanu imel občutek, da sem imel napačno obliko. Iz romaneskne snovi bi moral pravzaprav napisati dramo. Zakaj je to tako, ne vem in prav tako ne vem, zakaj se že sprva nisem lotil drame. Zdi se mi, da je gledališče mnogo bolj obvezujoča oblika in da čutim od časa do časa malce potrebe po svobodi, zato tedaj napišem roman. V romanu NA ROBU ZEMLJE sem, razkrojil vse obstoječe ideološke variante humanizma.

KATEDRA: A TAKO? JE POTEV V IDEJNEM SMISLU TO NEKAKŠNO PREVREDNOTENJE VREDNOT?

P. BOŽIČ: Ne, meni sploh ne gre za vrednote, ker so vrednote temelj ideoloških sistemov in zapirajo svet. Sodobni svet je svet produkcije, kjer veljajo pravila igre, ki omogočajo PRODUKCIJSKO SVOBODO in polno človekovo KOMUNIKACIJO. V svetu vrednot obstajajo pravilne smeri in odkloni in onemogočajo nastanek vsake nove mislenjske strukture, ki je glede na obstoječi svet norm kvalificirana kot odklon in s tem v zvezi – blokirana.

KATEDRA: JE TO TEMELJNI RAZDOR MED KLASIČNIM SUBJEKTOM IN OBJEKTIVNIMI SMERNICAMI SVOBodne PRODUKCIJE? KJE JE TU PRAVI RAZLOG?

P. BOŽIČ: Dokler je bog, je razdor realen, je nepomirljivo nasprotje med Svetom in Duhom, je torej stvaren. Na tej Dogmi ni zgrajen samo nek misljenjski svet, ampak tudi vse klasične institucije, vključno z revolucijo.

KATEDRA: NAJ TO IZZVENI POTEV TAKO, DA REVOLUCIJA KOT KLASIČNA INSTITUCIJA PRIZNAVA BOGA?

P. BOŽIČ: Ne, revolucija je bog sam! Kajti spremiti hoče svet (voluntarizem!) v imenu neke ideje (ideologije!). Revolucija je čista izmišljotina v zagato zabredlega evropskega intelektualca.

KATEDRA: O, ČE JE TEMU TAKO, TEDAJ SO VSE TOTALNOSTI ŽE FIKCIJE ALI KAKO?

P. BOŽIČ: Vzemimo primer iz Vojaka Jošta ni: tu je načelo, ki je nemogućnost identifikacije s samim seboj.

KATEDRA: TU BI BIL ZANIMIVO IZVEDETI, KAKO GRADIŠ ZUNAJ VSEGA TEGA DIALOG, V KAKŠNEM SLOGU PIŠEŠ DRAME?

P. BOŽIČ: Dialog mi pomeni samo markacijo, to se pravi – stavek. OBVEZUJE IGRALCA samo tako, da ne ZDRSNE iz

splošnega okvira DRAMSKE STRUKTURE. Znotraj nje ima igralec skoraj popolno avtonomijo.

KATEDRA: NI V TEM ZE NEKO RAZMERJE MED TEKSTOM IN KONTEKSTOM? TO JE AVANTGARDNO NAČELO, KAJNE?

P. BOŽIČ: Da, kontekst je pomebniji od besedila in omogoča velik manevrski prostor, je dejansko odprt prostor, ni samozaključen, kot je to, recimo, v literarnih klasičnih dramskih besedilih. To gledališko načelo sem uveljavil v svojih tekstih bolj ali manj posrečeno. Menim pa, da je šla v Sloveniji gledališka produkcija izrazito v to smer predvsem z Dušanom Jovanovičem: IGRAJTE TUMOR V GLAVI, kjer vidim dokončno izpeljavo tega načela.

KATEDRA: NI TO HKRATI VEČKRAT VRSTA EKSHIBICIONIZMA? ZAKAJ PA IGRALCI ODKLANJAJO TVOJE TEKSTE IN JIH NOČEJO IGRATI?

P. BOŽIČ: Moji sodobniki so determinirani s klasičnimi literarnimi teksti in te nove gledališke strukture sploh ne obvladajo. Mlajši igralci pa k sreči sploh ne obvladajo klasične literaturne gledališke igre. Velika škoda – in to brez sentimentalnosti – za razvoj slovenskega igralstva je smrt Toneta Slodnjaka, ki je igral v vseh mojih tekstih – tu omenim še Andreja Inkreta, ki je napisal knjigo razprav VOJAK JOŠT JE in jo posvetil Tonetu. Tone Slodnjak je že pri prvi predstavi takoj „vsaltal“ za tiste čase (1962. leta!) zelo nenavaden igralški stil, ustrezno moji dramski strukturi. V tem, mislim, je bil prav izreden igralec. Poudarjam, da to govorim brez vsake sentimentalnosti, to so bila zdaj gola in suha dejstva.

KATEDRA: JE USTVARJALNI AKT ZUNAJ SMISLA, JE TO ABSURD, JE TO PRAZNI PROSTOR VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA, POMENI TEBI, PETER BOŽIČ, USTVARJANJE PO SVOJEM NAČINU-UTAPLJANJU PRAVZAPRAV SVET MALIH, NEOPAZNIH STVARI, KI SE NAM RAZKRIJE ŠELE V LUCI PRAZNOTE, V VAKUUMU? ZAKAJ JE USTVARJANJE PRODUKCIJA?

P. BOŽIČ: Gre kratkoma za to: vsako ustvarjanje je zunaj smisla! Kajti smisel je že svet preverjenih in znanih vrednot in vrednosti. In v takšnem svetu je mogoče samo re-producirati. Ta svet je zunaj zgodovine, dogajanja, zunaj časa, skratka, edino v svetu nesmisla je mogoča Proizvodnja. To pa je tudi svet praznine, je kafkova svoboda! Klasična svoboda produkcije je – uničevalna! (Hitler, npr.) Sploh ne gre za smisle, gre za proizvodnjo.

KATEDRA: JE POTEV TAKO UMETNIK PROIZVAJALEC? KAKO?

P. BOŽIČ: Seveda! Zato, ker se s svojim delom lahko giblje samo v prostoru te svobode in samo v tem prostoru ni mogoča nobena Umetnost, mogoča je samo proizvodnja.

KATEDRA: IMA TA TVOJA DEFINICIJA PRODUKCIJE KAJ OPRAVITI Z MARKSISTIČNIMI KATEGORIAMI PRODUKCIJE? KAPITAL IN MEZDE ITD.?

P. BOŽIČ: Ne, ker je v Marxovem sistemu delo le vrednota (je Delo), ki izhaja iz luteranskega pojmovanja sveta. Marx postavlja vrednote, projekte, norme, ideologije, saj je revolucionar.

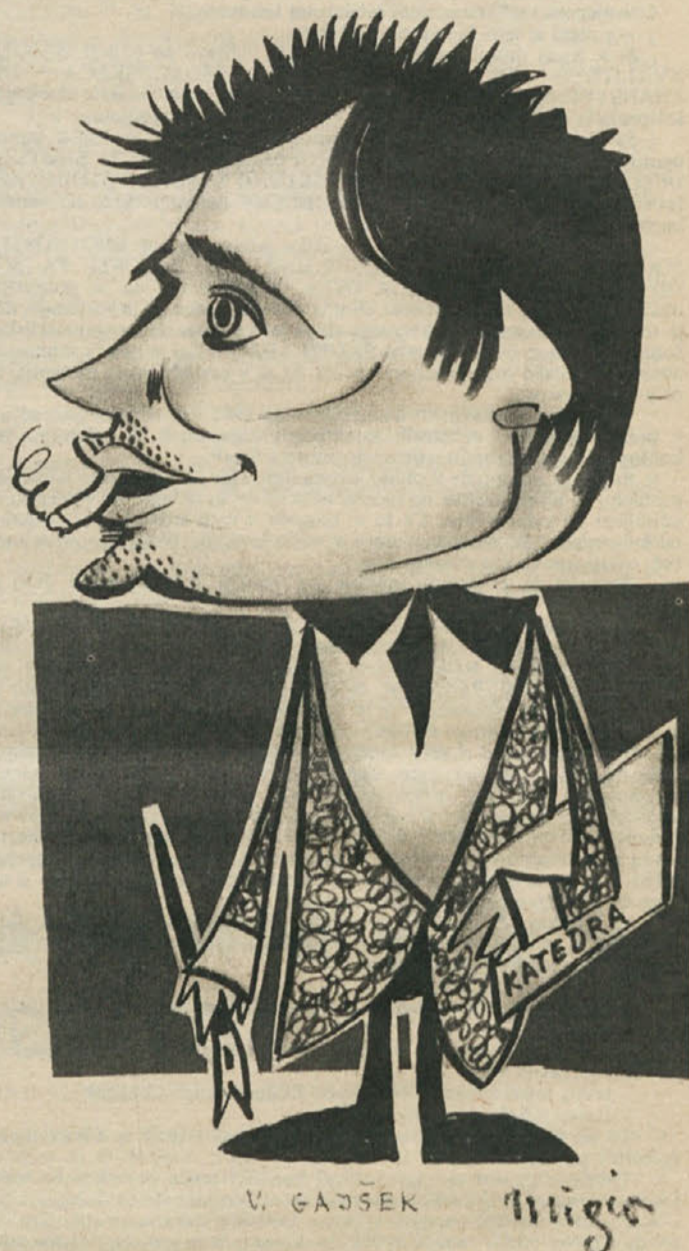
KATEDRA: TI PA NISI!

P. BOŽIČ: Ne!

LETOS JE PETER BOŽIČ DOBIL PREŠERNOVO NAGRADO ZA ROMAN ALI SEM JAZ UBIL ANITO IN STOPLI JE V ZK.

DIALOGI

Slovenska revija kristalni led razbija in zvija tiste, ki jim ne prija ustvarjalna čarovnija, temveč grda hudobija. Zato so Dialogi rekli, da bodo spekli in slekli vse, ki so se za funkcije vlekli. Slovenska revija kristalni led razbija in v pomladno rapsodijo črke avantgardno zagrmijo, da bi se dvignila kulturna cvetka tam, kjer visi le opičja kletka. Slovenska revija kristalni led razbija.

KARIKATURA - PSIHOANALIZA - DRUŽBA

Likovna usmeritev je vedno odsevanje pogledov na vidnem polju. A kako odseva vidno polje v naših pogledih, ko se strnemo z nazorsko, čutno in miselno tematiko, ki nas lahko prevzame, nas pušča hladne ali pa nam, narobe, prikazuje okolje in človeka v odtujenih sferah? Kako navsezadnje vidno polje izpolnjuje naš pogled?

Kako se že zdi na prvi pogled absurdno, da bi bila lahko karikatura harmonična disjunkcija naše podzavesti, saj naj bi vendar prikazovala le človekove zunanje, v splošnem vidne in z vsakdanjimi – pomembnimi ali nepomembnimi – dogodki povezane boje, privede, težave in radosti, kakor je torej sprva karikatura nekaj navideznega, pa vendar zadene na naš „notranji“ jaz, na naš pod-jaz. Če karikatura ne karikira zunanjih lastnosti (bivavior?) posameznika in družbe tako, da bi lahko prepoznali tudi sočasni element individualnosti in subjekta, tedaj to ni karikatura, je le morebitni krokijevski zaris in prisiljena slikanica. Zato karikatura vzdružuje svojo bistveno kvaliteto v pod-jazu, v podzavestnih, naključnih, smešnih, grotesknh trenutkih in dogajanjih, le da ta dogajanja in te trenutke kaže na splošno, torej kategorično in kot nekaj čisto vsakdanjega. Mar niso Smrekarjevi opisi izvrstni psihoanalitični prerez skozi licemerstvo simbolizma, skozi utvarne idealne tipe ekspresionizma pa impresionizma, ni torej Smrekarjeva karikatura že v svojem času izvrstno ponazorila abotnost kapitala in pri tem pokazala na bedo ljudstva in umetnikov? Prav gotovo: ta kvaliteta presega svoj čas. Kajti duhovitost ne more umreti, čeprav so razmere mnogokrat krvavo resne.

Karikature Remigija Bratoža so navidezno zunanje, so zapis zunanjega dogajanja, zapis hipne opazne situacije. Karikatura lahko vsebuje na ta način tudi likovno-literarni kontekst, je v dialogu z literaturo. Vsekakor mora biti medsebojni dialog enkratni, karikatura naj bo sveža, prijazna, sarkastična ali groteskna, izraža naj hudomušno grozo ali grozno hudomušnost; tematika in estetični princip sta združena v eno samo podobo, v karikaturu. Remigij Bratož je karikaturist hipnosti. V pero ujame trenutek, kakor da bi presekla naslikanemu živcu in ga napeljal v gledalčeve oči.

Je karikatura le specifični in osamljeni pojav slikarstva? Nikar. Prav v Bratoževem slikarstvu najdemo tiste silnice konstruktivizma, ki kasneje sestavljajo tudi karikirano podobo. To slikarstvo je utemeljeno s konstrukcijo in z največ živimi barvami, ki se ujamejo v prostor. Zato so karikature le robovi konstruktivizma, so notranji odmev na zunanje pojave.

goriška srečanja

ANARHIJA NA ODRU

ODMEV NA GORIŠKO SREČANJE MALIH EKSPERIMENTALNIH ODROV – JANUARJA 1972

1. Situacija: Jezikovno-kulturne ali narodne skupnosti po svetu uživajo trenutno naklonjene okolnosti, bodisi da so jih izoblikovale same, bodisi da so jih podedovale. Med bistvene življenjske cilje politične in kulturne skupnosti sodita dve elementarni izmišljotini: prva, da naj vsak človek dostojno živi, in druga: da naj vsakdo čimbolj ustvarjalno bogati naše skupno življenje in kulturo. Da bi zadostila obema ciljem, razprede sleherna življenjska skupnost mrežo akterjev, ustanovi trajna početja in podpira fundamentalne in eksistenčno nujne dejavnosti. V te trajne in vitalne ustanove je treba namestiti usposobljen personal in seveda mora nekdo poganjati celo mašinerijo: to počno rudarji tam ob Savi in drugod, pa tisti, ki prevajajo energijo in sneg, ki je januarja pobelil deželo. Trenutno dogajanje v tehnični in kulturni sferi lahko naše bralstvo spozna iz številnega časopisja; včasih so si ljudje ogledali sami, pri nas že dolga desetletja vozijo vlaki.

Kulturni vodje našega narodnega početja so se odločili za uvedbo Goriških srečanj malih odrov, da tako omogočijo pregled nad eksperimentalno dejavnostjo naših gledališnikov. Če publikum nima intimnega stika z našimi oficialnimi odri, torej z vzljubljenimi igralci ali dobriimi igrami, mu vsaj del tega razmerja omogoči informativno, kulturno in zabavno vedno bolj pomembna televizija, celo radio. Elite narave je, o čemer pišem sedaj, sodi v zakulisje javnega dogajanja, ker ne privablja. Eksperimenti so spočetja mladih, domiselnih, energičnih ljudi; kaj je avantgardno, to je zgodovinsko vprašanje – zato sodobniki nimajo pravice govoriti, da so avantgardisti, pač pa bodo lahko čez nekaj desetletij ugotavljali, kaj je bilo med vsem našim prizadevnim manevriranjem novatorsko, originalno, genialno.

2. Poznavalci: v Novi Gorici se je za okroglo mizo zbralo približno petnajst gledaliških in kulturnih strokovnjakov: poleg posameznih predstav je bil tudi razgovor del srečanja, želel je predočiti fenomen eksperimentalnega gledališča oziroma početja. Kot negledališnik seveda ne morem pravilno vrednotiti njihovega razmišljanja, predvsem pa ne morem pravilno dojeti truda, dela in sledi starejših slovenskih gledaliških ljudi: Žižka, Mraka, Krefta, Delaka, Babiča in Debevcu. Kajti okrogla miza je spregovorila o preteklih desetletjih eksperimenta slovenskih gledališnikov, vendar je vodja razgovora Filipič dopustil vmešavanje mlajših, ki so razprostrli problematiko sedanjega eksperimentiranja. Kot za predstave tako velja tudi za razgovor, da je bil b/dj notranje politične narave, bil je torej bolj tehničen kot idejen, bolj interno usmerjen kot javen. V nobenem primeru pa ni bil vsaj zadovoljivo učinkovit. Pač poskus.

3. Izvajalci: Prvega dela srečanja ne morem komentirati, ker ga nisem videl, so pa takrat nastopili Mariborčani z Duerrenmattovim „Play Strindberg“, gledališka skupina Ca'Foscari Benetke s Freudovo igro „Opazovanje težkega primera emanezije nekega histerika“, eksperimentalno gledališče Dan iz Kopra z igro „Letni časi“ in domače Primorsko dramsko gledališče Nova Gorica z Genetovim „Poostrenim nadzorom“. „Poostreni nadzor“ smo videli še enkrat v drugem delu srečanja, ko sem bil navzoč tudi sam. Genetov tekst govori o svetu kaznilnic, o bitjih, ki so tam udomačena, in prikazuje prerakanje in spopade treh predstavnikov tega krutega sveta. Eksperiment je že sama uprizoritev tovrstnega dela, kaj bistvenega o človekovi eksistenci ta igra ne pove, vsekakor pa bo prestrašila normalne svetovljane. Druga plat te igre je igralška, kreacijska, težka; gre za sorazmerno soliden razgovor, ni pa prave širine dogajanja. Kljub pristnemu in prizadevnemu nastopu je tematika nevredna truda, je pa brčkone primerna za gledališnike, za eksperimentiranje.

Celjski ansambel je predstavil dovršeno konverzacija in zgledno dobro igro; zasedba „Hišnika“ – Harolda Pinterja – je bila več kot odlična; če je Šedlbauer igro pripravil, so vendarle Krošl, Grubar in Marko Smičič tisti, ki so nam oživili spopad treh problematičnih natur v perifernem predelu nekega ameriškega mesta in zaigrali so to tragikomično fabulo tako živo, tekoče, ustvarili so vzdruje in živeli vloga tako ustrezno, da je ta predstava ena tistih, ki so zelo blizu klasični dramaturgiji, torej ima dovolj dogajanja, čeprav sta po drugi strani konverzacija in izpoved že na meji novega. Brez dvoma najboljša igra srečanja, vsaj drugega dela.

Nato smo videli tudi Javorškovo igro „Konec hrepenenja“, moraliteto: boj med svetom aktivnosti in svetom hrepenenja. So ljudje, ki ne morejo živeti nikjer – tema sodobnega gledališča, toda aktivnost je rešitev. Ta igra bi sodila verjetno na veliki oder. Režija – mladi Jan, igrali so standardni igralci Drame SNG iz Ljubljane.

Gledališka skupina Glej iz Ljubljane je uprizorila svojevrsten koncert, recital, baletni nastop, vse naenkrat – izvedla je to ena sama igralka ob glasbeni spremljavi kitare in piščali. Kar smo videli, je bil idealni eksperiment, predstava po režiserjevem in dramaturgovem zagotovitvi še ni gotova; ta koncert smo videli na vmesni fazi graditve, vsekakor pa je to decela zreducirana teaterska predstava, manifestiranje igralске tehnike in podobno. Solidna skrajnost. Čist nastop, najgloblji eksperiment. Režiser Jovanovič, na osnovi Stihovih besed.

Sledil je zadnji večer. Nekdanja Mariborčana Bratuževa in Petje sta zaigrala LeRei Jones-ovo dramo „The Dutchman“ (Čreva). Avtor je črncec, je revolucionar, esejist in dramatik, član mogočne življenjske skupnosti ameriških črncev, ki utegnejo biti za Ameriko še hud problem. V naši igri gre za spopad belke in črnca, ko se vozita v predmestje. Odkrito priznam, da mi tekst ni povedal mnogo. Igra je bila zahtevna in reči je treba, da sta igralca zavzeto prikazala rasni kaos.

4. Sklep: Vse omenjene predstavitve lahko vidite v okviru oficialnega programa gledaliških hiš. To srečanje ima več pomembnih namenov in ni ga človeka, ki ne bi poznal funkcij kulture in nalog življenja. Upam pa, da bodo naši primorski Slovenci znali vrednotiti to srečanje in da bodo radi obiskovali najnovejši eksperimentalni simpozij. Seveda bi v tem primeru morale biti predstave nekoliko orientirane na občinstvo, kajti dokler teater prodajamo, moramo vedeti, komu ga prodajamo. Tako se najdemo iz oči v oči z drugo kulturno dejavnostjo, z založništvo: bo le-to skupno s solo in knjigarnami slovo našega človeka navezati na dobro knjigo, na pošteno besedo, ga spraviti na raven časa, mu razjasniti pojme, osvetliti svet?

Prijetni so bili dnevi v Novi Gorici, po Vipavski dolini je pihala burja, zavedni primorski Slovenci so na večer peli našo pesem. Še enkrat ponovljam: ni gledališča brez igralcev, vsi ostali utegnejo mnogo govoriti, biti čezmerno čaščeni, toda kultivirano govorico, dostojni nastop pričara igralec. Zato eksperimentatorji ne dovolite, da bi govorica izumrla!

LEOPOLD PETROVIČ

Zelo jasno se je pokazalo, da Zveza komunistov mora in mora biti pobudnik in skupno z vsemi naprednimi silami nosilec progresivnih težnj. Verjetno bolj kot kdajkoli pa se komunisti zavedamo, v kolikor hočemo, da bo naša organizacija odigrala takšno vlogo, da moramo storiti sprva dve stvari:

- povečati in razredčiti naše vrste - to pomeni, da v ZK sprejmemo vse poštene, napredne, aktivne in marksistično usmerjene študente in profesorje in iz naših vrst odstranimo vse, ki nalog ne izpolnjujejo ali kako drugače škodujejo ugledu Zveze komunistov.

- da osnovni program ZKJ prevedemo v stvarnost našega delovnega okolja in ga s svojim delom uresničimo. To smo tudi storili.

V SKRAJŠANI OBLIKI OBJAVLJAMO PROGRAM ORGANIZACIJE ZK VZM.

(V celoti manjka uvod, ki govori o splošnih nalogah, poglavje o sodelovanju z univerzitetno organizacijo, naloge v zvezi z organizacijskimi vprašanji in poglavje o ZK in študentskih organizacijah; to poglavje manjka zato, ker obstaja možnost, da bomo to vprašanje objavili kdaj drugič. Ostale točke programa so precej skrajšane in zato ni bilo mogoče naštevati konkretnih akcij in zadolžitvev).

I. IDEJNOPOLITIČNO - DRUŽBOSLOVNO USPOSABLJANJE

S tem ko vedno bolj postaja edini kriterij za volitve v vodstvene funkcije strokovnost (za razliko od prejšnjih let, ko so te funkcije opravljali predvsem politično zanesljivi ljudje), se stopnjuje možnost za pojave tehokratizma. Tudi naši diplomanti pogosto nastopajo strokovnjakarsko, ozko tehokratsko, ne vidijo človeka, izgubljajo se v pragmatizmu, vulgarnem ekonomizmu ali podlegajo potrošniški miselnosti, poleg tega so slabo usposobljeni za sožitje v samoupravni družbi. Razumljivo je, da je zaradi tega potrebno bolj kot kdajkoli poprej zagotoviti posebno mesto družboslovni vzgoji - marksologiji. Aktivnost komunistov na tem področju zahtevajo tudi sklepi 21. seje predsedstva ZKJ, ki ugotavlja, da je vedno več tistih, ki končujejo univerze slabo oboroženi z marksistično-leninističnim orožjem.

ZATO SE BOMO PREDVSEM ZAVZEMALI:

- da dobi v rednih učnih programih ustrezno mesto idejnopolitično, družbeno izobraževanje, tako da se bodo študentje dobro seznanili s temelji marksistične filozofije, samoupravljanjem kot osnovnim načinom obstoja in razvoja naše družbene skupnosti ter sodobnimi sociološkimi procesi. Zato so osnovne organizacije dolžne napraviti analizo učnih programov, analizo predavanj, učnih pripomočkov, da bi ugotovile, ali ti programi dejansko ustrezajo zastavljenim smotrom. Te analize bodo predstavljale osnovo za konferenco VZM, ki bo ta vprašanja obravnavala in o njih sprejela stališča. Kasneje bomo stalno preverjali izvajanje vsebine in kvalitete predavanj ter vsebino učbenikov;

- za razvijanje idejnopolitičnega boja proti vsem neznanstvenim, tehokratskim in drugim škodljivim pojavom in tendencam;

- za patriotično in obrambno vzgojo;

- zavzemali se bomo za ustanovitve marksistične katedre in kasneje družboslovnega inštituta v Mariboru, ki bi naj bil organiziran v okviru visokošolskega središča. V nadaljnjem načrtovanju univerze v Mariboru pa se bomo zavzemali, da se humanističnemu - filozofskemu vedam zagotovi ustrezno mesto;

- pri uvajanju družboslovnih predmetov bo potrebno zagotoviti čimbolj aktivne oblike dela. Nekaj ur predavanj je lahko le osnovno izhodišče za seminarske razprave v manjših skupinah, kjer bodo študentje aktivni partner v dialogu;

- za večje teoretično poglobljanje, razvijanje in idejnopolitično vrednotenje procesov družbenega razvoja, konkretnih političnih vprašanj, ki so v neposredni zvezi z aktivnostjo komunistov, in raznih idejnih pojavov ter političnih koncepcij;

- za večje razvijanje izvorne marksistične znanstvene misli ter študijsko spremljanje dosežkov in tendenc marksistične znanstvene misli doma ter v mednarodnem komunističnem in delavskem gibanju;

- uvajali bomo takojšnje informiranje o pomembnih družbenopolitičnih dogodkih in zaradi tega pomagali študentski skupnosti pri organizaciji tradicionalnih javnih razprav, predvsem pa bomo komunisti idejnopolitično usmerjali njihovo vsebino. Osnovne organizacije in komite VZM pa bodo morali organizirati stalne razprave o aktualnih dogodkih. Bolj kot doslej je potrebno izkoristiti pripravljenost vodilnih slovenskih politikov in idejnopolitičnih jeter, ki bi naj imela predvsem naslednje cilje: gospodarstvenikov, da vodijo takšne razprave;

- zavzemali se bomo, da se bodo člani vodstva ZK, ki so obremenjeni s tekočim političnim delom, permanentno idejnopolitično izobraževali, zato bo komite stalno pošiljal informacije, organiziral razgovore o pomembnih družbenih vprašanjih in občasne seminarje;

- organizirati bo potrebno seminarje za novospregate člane ZK in za ostale člane;

- komunisti se bomo zavzemali za oblikovanje marksističnih idejnopolitičnih jeter, ki bi naj imela predvsem naslednje cilje:

- organiziranje teoretičnega dela (posvetov, razprav in drugih oblik), izdelava idejnopolitičnih analiz, dialog in polemika v javnih občilih, politični in drugi publicistiki (Katedra, Dialogi) in drugo teoretično dejavnost.

II. RAZVOJ SAMOUPRAVNE ZAVESTI

V pedagoško - študijskem procesu obstaja in se razvija brežštevlna vrsta različnih interesov, možnosti, zamisli, ocen, predlogov. Značaj dela (študijskega in znanstvenega raziskovanja) na naših zavodih je tak, da je njegova učinkovitost nujno vezana na aktivno vlogo vsakega posameznika v tem procesu (bodisi na učitelje, študente ali druge). Zato sodoben študijski proces ne more biti sodoben, to je racionalen in učinkovit, če so vloge v njem razdeljene na „poveljujoče“ in „poslušajoče“, na odgovorne in neodgovorne, na zainteresirane in nezainteresirane, na aktivne in pasivne. Komunisti, ki se zavzemamo za učinkovit vzgojnoizobraževalni sistem, se zato zavzemamo za polno aktivizacijo njegovih udeležencev; povsem jasno je, da študentom in tudi nikomur drugemu ne gre samo za upravljanje s „šolskimi posli“, pač pa za aktivno udeležbo v učnem, pedagoškem in znanstvenem procesu ter za sodelovanje pri ustvarjanju vsebine in organizacije tega dela. Prav gotovo je pouk delo; osnovna skupnost takega dela in potencialni predavatelj samoupravljanja je skupina, kjer se ta pouk odvija. Ta skupina je osnovna celica samoupravnega odnosa. V kolikor bomo v teh temeljnih skupinah vzpostavili ustvarjalen, urejen, tovariški odnos, potem ni razlogov, da bi na višjih integracijskih oblikah, kot so oddelki, šole, združenje, v razpravi o posameznih vprašanih študentje ne sodelovali oz. ne bi smeli sodelovati.

Ce omenjamo kot verjetni razlog za odtegotanje študentov od samouprave mnenje, da so se študentje zavestno vključili v študij in zavestno odrekli vsaki aktivnosti, ki bi kakorkoli zmanjševala učni uspeh, in pri tem tudi samoupravi, nas to lahko samo potrdi v prepričanju, da so študentje samoupravljanje v dobrih meri dojeli kot parolo. Od tod izvira mnenje, da s tem, ko samoupravljamo, trpi učni uspeh. V resnici je povsem obratno, saj razviti samoupravni odnosi bistveno dvigajo študijske in znanstvene rezultate oz. so pogoj za uspešno delo. V celoti vzeto: čim bolj smo aktivni na vseh nivojih odločanja, tem boljši bodo rezultati dela in obratno.

Ta samoupravni odnos pomeni humanizacijo pedagoškega procesa in njegovo osmislitev, kajti osnovno izhodišče in smisel pedagoškega dela v samoupravljaljski šoli je lahko le socializem kot družbeno gibanje in proces samoosvobajanja posameznika. Samo v takšnem študijskem procesu, kjer vladajo sproščeni samoupravni odnosi, se lahko izoblikuje osebnost, ki bo sposobna vplivati na pogoje lastnega življenja in dela ter svobodno in zavestno sodločati o vseh bistvenih vprašanih družbenega razvoja.

Posebna pozornost komunistov mora biti posvečena samoupravnemu prodoru naših visokošolskih zavodov v družbo, v ožje in širše okolje, v katerem delujejo. Vsebinsko visokošolskega študija se namreč ne more izčrpati samo pri rednem šolskem delu, temveč mora segati v širši prostor in se ustvarjalno odzivati na eksistenčna vprašanja posameznika in naroda. To pomeni, da bodo morali komunisti ter ostali učitelji in študentje čutiti potrebo in odgovornost, da ustvarjalno sodelujejo pri razreševanju vseh pomembnejših vprašanj nadaljnega razvoja Maribora in severovzhodne Slovenije kakor tudi vse republike. Iz tega izjaja tudi naša zahteva, da se v bodoče v Mariboru ne more odločati o nobenem važnejšem vprašanju, ne da bi v razpravi sodelovali tudi

komite ter organizacije ZK na visokošolskih zavodih in njihovo združenje.

KO TO S PRAVICO ZAHTEVAMO, PA PRIZNAMO POPOLNO POLITIČNO IN STROKOVNO SOODGOVORNOST ZA DOGAJANJA V TEM PROSTORU. Ta zahteva nas obvezuje, da se bomo ustrezno odzivali in tesno sodelovali s političnimi, oblastvenimi in strokovnimi organi v Mariboru in širšem okolju.

Posebej nam mora biti pred očmi odnos družba - visoko šolstvo oz. zagotovitev širši družbeni skupnosti in njenim posebej zainteresiranim skupinam - gospodarskim in družbenim organizacijam, da lahko vplivajo na vsebino učnih programov. Obstajati mora živ in stalen interes, ki pa je toliko pristnejši, kolikor skladnejša je vsebina študijskega programa z ozirom na potrebe uporabnikov kadrov. Uskladitev teh interesov pa je mogoče doseči le v neposrednem dogovoru prizadetih.

ZVEZA KOMUNISTOV NA VISOKOŠOLSKEH ZAVODIH SE BO ZATO ZLASTI ZAVZEMALA ZA:

- dosledno uresničevanje in nadaljnje razvijanje s statuti sprejetih samoupravnih načel ter demokratičnih postopkov;

- za učinkovit vzgojno-izobraževalni proces; zveza med učinkovitostjo, racionalizacijo in samoupravno prakso je neposredna - je zveza medsebojne pogojenosti. Razviti samoupravni odnosi bistveno dvigajo študijske in znanstvene rezultate oz. so pogoj za uspešno delo;

- za vsebinsko sodobnejše oblike dela v učnovzgojnem procesu, hkrati pa bo nastopala proti vsem oblikam formalizma in navidezne demokratičnosti;

- za samoupravni prodor visokošolskih zavodov v družbo, v ožje in širše okolje, v katerem delujejo;

GIBANJE SE NE KONČA S PROGRAMOM, PROGRAM JE OSNOVA ZA GIBANJE

- za ustvarjalno sodelovanje pri razreševanju vseh pomembnejših vprašanj nadaljnega razvoja Maribora in severovzhodne Slovenije;

- za živ in pristen odnos, temelječ na dogovarjanju med visokim šolstvom in uporabniki kadrov;

- za demokratizacijo in javnost dela samoupravnih organov;

- za formiranje stalnih oblik informiranja, ki bo zajemalo temeljno problematiko šol in obveščeno o splošnih družbenih dogajanjih;

- za odkritje obravnave vprašanj, ki so v zvezi z obveznostmi, potrebami in interesi študentov ter delavcev VZM kakor tudi z interesi družbene skupnosti;

- za razredni značaj samoupravnih odločitev in marksistično idejno usmerjenost;

- za odgovorno upravljanje in izvajanje samoupravnih funkcij;

- za stalno izpopolnjevanje organizacije in funkcij samouprave;

- za enakopravno sodelovanje študentov v vseh oblikah samoupravnega dogovarjanja in odločanja;

- za vzajemno sodelovanje in delovno povezovanje samoupravnih organov, delovnih skupnosti, študentske skupnosti in družbenopolitičnih skupnosti;

- za usposabljanje samoupravnih subjektov za njihove družbene funkcije.

III. RAZVOJ VISOKOŠOLSKEGA SREDIŠČA IN ZVEZA KOMUNISTOV

Temeljna politična, samoupravna in tudi strokovna preokupacija učiteljev in drugih stalnih delavcev je izpolnjena z aktivnostjo ob ustvarjanju čimhitrejšega razvoja visokega šolstva v Mariboru. Obča splošna, živahnost in dinamika vsestranske aktivnosti se zelo močno odraža tudi na študentski populaciji.

Problemi nadaljnega razvoja, stalno večanje števila študentov, intenzivne priprave za prehod šol na drugo in celo na tretjo stopnjo, zaostajanje v povečevanju števila učiteljev in asistentov za stopnjo občega in željenega razvoja šol, strokovno izpopolnjevanje učiteljev, razvijanje raziskovalnega dela in drugih dejavnosti, ki so v neposredni povezanosti z razvojem mariborskega visokošolskega središča, vse to dostikrat objektivno izključuje marsikateri drugi vidik politične angažiranosti.

Za preteklo desetletno obdobje je bilo značilno, da so se mariborski visokošolski zavodi razvijali pod zelo močno presjlo nenaklonjenosti in subjektivne oviranosti številnih slovenskih pedagoških in znanstvenih krogov. Vendar je končno prevladal trezni realizem in tudi ta ovira se je morala umakniti vztrajni in nezadržni rasti, zlasti pa še pozitivnim dosežkom naših zavodov. S tem je nastopilo pomembno olajšanje in pregrupačija sil na druge horizonte boja za napredek visokega šolstva v Mariboru.

Ce se komunisti in tudi vsi drugi vodilni organizmi in posamezniki ne bi zavedali potrebe po razvijanju tovrstnih naporov, če bi se zadovoljili s tistim, kar je bilo doseženo in če se ne bi tesno povezovali z raziskovalnimi nalogami gospodarstva in družbenih služb, danes ne bi imeli niti osnovnih pogojev za razvoj v drugo slovensko univerzitetno središče.

Razvoj visokega šolstva prehaja v drugo fazo, v kateri bodo potrebni ravno tako veliki napor komunistov in vseh ostalih faktorjev, kakaj potrebno bo še naprej ustvarjati pogoje za razvoj vseh atributov sodobnega in po družbeni veljavni visoko razvitega univerzitetnega središča. Boja za nadaljnji strokovni in kakovostni razvoj ni mogoče končati v nobenem primeru. Če so doslej komunisti vodili odločen boj predvsem za kvantitativni razvoj visokošolskih zavodov, mora poslanec teči borba tudi za notranje spreminjanje in kvalitetno reformiranje visokošolskih zavodov.

ZATO BO ZVEZA KOMUNISTOV PREDVSEM:

- vodila akcijo za večjo strokovnost pedagoškega dela, za sodobnejše oblike študija, za aktivnejše sodelovanje in vključevanje študentov v učno-vzgojni proces, za popolnejše in potrebam gospodarstva in družbenih služb ustreznejše profile diplomantov;

- sodelovala bo v koncipiranju politike znanstveno-raziskovalnega dela, zavezala komuniste, da se tudi sami zelo prizadevno vključujejo v znanstveno-raziskovalno delo, ter se borila proti vsem oblikam oportunitizma, samozadovoljstva in pasivnosti, spodbujala vsa prizadevanja za tako dejavnost, se zavzemala za smotrno delitev dela na tem področju, za vključevanje študentov v raziskovalno delo, za publiciranje raziskovalnih del, za razširitev raziskovalnega dela tudi na področje družbenih ved, za ustvarjanje večjih možnosti raziskovalnega dela in za sodelovanje z drugimi zavodi in institucijami, ki imajo bogate izkušnje in tovrstni dejavnosti;

- komunisti se zavzemamo, da se bodo v okviru univerze formirale discipline, ki so potrebne za učinkovito realizacijo obveznega osemletnega šolanja, za realizacijo sodobne tehnologije, za usmerjanje organizacijsko-ekonomskih proizvodnih sistemov in discipline družboslovnega značaja;

- poudarjala bo učinkovitost visokošolskega študija in si v zvezi s tem prizadevala za uvedbo mentorskega sistema, uvedbo modernih oblik pouka (seminarji, laboratorijske vaje, kabinetni pouk) in oblik samostojnega študija ter raziskovanja. Zavzemali se bomo za večjo odgovornost posameznikov pri pedagoškem delu oziroma delu s študenti. Vse šole morajo napraviti akcijski program za dolgoročno sanacijo učinkovitosti;

- zavzemali se bomo za nadaljnjo disperzijo visokega šolstva, zlasti pa se bomo borili proti vsem oblikam regionalne ali socialne selekcije v šolstvu;

- prizadevali si bomo za nadaljnji razvoj interdisciplinarnega študija

v smislu povezovanja posameznih disciplin ali njihovih delov v nove celote, s čimer nastajajo novi profili, ki jih uporabniki potrebujejo;

- vodila bo akcijo za še tesnejše povezovanje šol z gospodarskimi in drugimi delovnimi organizacijami s ciljem, da šole bogatijo njihovo delovno prakso z najnovejšimi znanstvenimi dosežki organizacije dela in sodobne tehnologije ter da na ta način oplajajo tudi lastno pedagoško in znanstveno dejavnost;

- soustvarjala bo ustrezne pogoje in podpirala prizadevanja za preraščanje posameznih učnih zavodov v popolne visokošolske ustanove povsod tam, kjer bodo za to nedvoumno izkazane družbene potrebe;

- vodila bo odločen boj za dolgoročno kadrovsko politiko šol in se ob volitvah in imenovanjih znanstvenih in pedagoških delavcev zavzemala za najboljše možne kadrovske rešitve;

- spodbujala in podpirala bo vsa prizadevanja za nadaljnje strokovno usposabljanje pedagoško-znanstvenih delavcev, za pridobivanje znanstvenih naslovov magistra, specialista in doktorja znanosti in za pridobivanje pedagoških nazivov univerzitetnega učitelja;

- Zveza komunistov se bo zavzemala za permanentno izvajanje reforme vsega obstoječega, kakaj reforme visokošolskega študija ni mogoče doseči neodvisno od celotnega sistema izobraževanja ali celotnega razvoja družbe;

- zavzemamo se za komplementarnost celotnega sistema izobraževanja z visoko povezanostjo med posameznimi vrstami šol in v zvezi s tem še posebej za medsebojni prehod študentov na univerzo in obratno;

- Zveza komunistov bo skrbela, da se posveti posebna pozornost študentom, zato se predvsem zavzemamo, da imajo študentje pravico aktivno sodelovati v vseh oblikah študijskega procesa, da imajo pravico do materialne preskrbljenosti v času študija, do zdravstvenega in

invalidskega zavarovanja in do polnega političnega in samoupravnega statusa;

- komunisti v samoupravnih organih, na vodilnih delovnih mestih in strokovnih službah naj vodijo bitko, da se načrtovani čas študija uskladi z družbeno normirano dobo;

- naj se proučita obseg in vsebina učnih programov kot eden izmed možnih vzrokov za dolgotrajnost študija in osip;

- šolska vodstva in učitelji posameznih predmetov naj oskrbijo študente s temeljnimi študijskimi viri;

- v začetku šolskega leta se naj organizirajo informativni seminarji, ki imajo nalogo uvesti dijake v sodobno študijsko delo;

- zavzemamo se za popolni socialni program za izboljšanje materialnega položaja študentov.

IV. KADROVSKA POLITIKA IN SPREJEMANJE V ZVEZO KOMUNISTOV

Vsestranski razvoj visokošolskih zavodov, ki se oblikujejo v univerzitetno središče skupno z vsemi idejnopolitičnimi, strokovnimi in drugimi vprašanji, ki smo jih analizirali v prejšnjih točkah programa, zahteva od članov ZK maksimalno angažiranje v izbiranju in pri volitvah profesorjev, kadrovanju v samoupravne organe in v organe študentskih skupnosti. V resolucijah 9. kongresa ZKJ in v sklepih 14. seje CK ZKS, kar potrjuje tudi naše izkustvo, je izraženo spoznanje, da pomeni krepitev ustvarjalne vloge in vplivanje na ustvarjanje politike ter reševanje družbenih in gospodarskih problemov eno od najvažnejših osnov za kvaliteto socialističnega razvoja ter dimenzioniranje sredine in oblik samoupravnega družbe. Zaradi tega se moramo bolj kot doslej zavedati dejstva, da je treba v primeru, ko mladina nasploh, visokošolska pa še posebej, ni angažirana v dejavnosti družbe, nujno pričakovati pojave pasivizacije, malodušja, dekadentnosti, nihilizma in seveda tudi večjo dojemljivost za idejno tuje vplive. Zato je odločilnega pomena dejavnost profesorjev, vodilnih članov v samoupravnih organih in v ostalih organizacijah, predvsem študentskih, ki lahko s svojo dejavnostjo zmanjšujejo negativne vplive. Ne smemo izgubiti izpred oči dejstva, da se je v Mariboru osnoval intelektualno močan center znanstvenemu socializmu tuje ideologije, ki postaja vse bolj aktiven. Vse to nas obvezuje, da komunisti bolj kot doslej aktivno sodelujemo pri kadrovanju nasploh, še zlasti pa pri kadrovanju v Zvezo komunistov in pri sprejemanju novega članstva.

ZATO BO ZVEZA KOMUNISTOV V NASLEDNJEM OBDOBJU ŠE ZLASTI:

a) - vodila odločen boj za dolgoročno kadrovsko politiko šol, od bodočih učiteljev tudi idejnopolitične in moralne kvalitete in jasno pripadnost pri kateri bomo ob volitvah zahtevali, da bodo šole zraven visoke strokovnosti zahtevale od bodočih učiteljev tudi edejnopolitične in moralne kvalitete in jasno pripadnost samoupravnemu socialističnemu razvoju;

- spodbujala in podpirala vsa prizadevanja za nadaljnje strokovno usposabljanje pedagoško-znanstvenih delavcev, za pridobivanje znanstvenih naslovov magistra, specialista in doktorja znanosti in za pridobivanje pedagoških nazivov univerzitetnega učitelja;

- spodbujala in podpirala sodelovanje organizacij Zveze komunistov visokošolskih zavodov z organizacijami ZK na srednjih šolah; da se usmerjajo zanesljivi in najboljshi kadri na visoke šole, še zlasti na kadrovske;

- aktivno sodelovala pri volitvah v samoupravne organe, pri kadrovanju v vodilne organe študentske skupnosti in njene specializirane organizacije;

- stalno evidentirala kandidate za vodilna mesta v Zvezi komunistov;

- Zveza komunistov bo ocenila dejavnost posameznikov, ki se ne ravnamo po sprejetih sklepih in ki ne izpolnjujejo dolžnosti, ki izvirajo iz programa in statuta ZK. Za tiste, ki svoje dejavnosti niso pripravljeno spremeniti, ni mesta v ZK.

b) Na osnovi ugotovitev, da more vsako gibanje ohraniti svojo revolucionarno kontinuiteto le, če neprestano vključuje v svoje vrste nove, sveže in politično razgibane zavestne družbene sile, na osnovi večje aktivnosti študentov in idejnem in političnem osvoboditvi je stalna naloga komunistov evidentiranje možnih kandidatov in sprejemanje v ZK. V ta namen se bodo komunisti tesneje povezovali s študentsko organizacijo. Sprejemanje študentov in ostalih zaposlenih je ena osnovnih in stalnih nalog naših organizacij. Tudi na osnovi uspešnosti te akcije bomo ocenjevali njihovo aktivnost in komunistično revolucionarnost. Če pa tega ne storijo, je to moč oceniti le kot odstopanje od politike in statutarne dolžnosti.

PRIPREDIL: SLAVKO GERIČ

prešernove nagrade

Takrat osebnost popije samo sebe
Takrat poslušas o sebi traktate
Takrat si srečen ker si maček
v ogledalu
Takrat si 17 karatno zlato

Čekovna knjižica zleti v nebo
Kakor golobček svetega duha
Prešerna se gulijo v šoli
Da bi spletli okoli svojih
žepov Sonetni venec

Hlapec Jernej pa prebere Delo
Odiše na ših in poslušá radio in TV
Gleda tulce ploskanje denar
v ovojnici
Šepet potihne prične se slovesnost

Roka umije roko ko
Roka umije odsekano roko
Celo lobanja zasveti nesrečno
kakor luna sije
Noga nogo spodbije kladvo bije

Na parketu je drugače v zidnici
S šampanjcem bodo zalili Društvo pisateljev
Utrujeni hlapec Jernej prižgal vžgalico
Ali bi lahko prižgal kaj drugega?

Začetniki mahajo s Prešernovimi Poezijami
Brcajo ob ograje ob pse sledilce itd.
Takrat osebnost popije samo sebe
Takrat osnovnošolci skačejo Pismo Gobo itd.

Vlaki odpeljejo slavljena nagrajence
Avtobusna postaja prodaja pečen krompir
Zima je podobna osmemu
Februar zacveti s Prešernovimi nagradami

Iščeš po žepih vozovnico spričevalo ovojnico
Uklet iščeš
Molčiš pogledaš se v ogledalu
Lačno iščeš ampak si čisto nekdo drugi

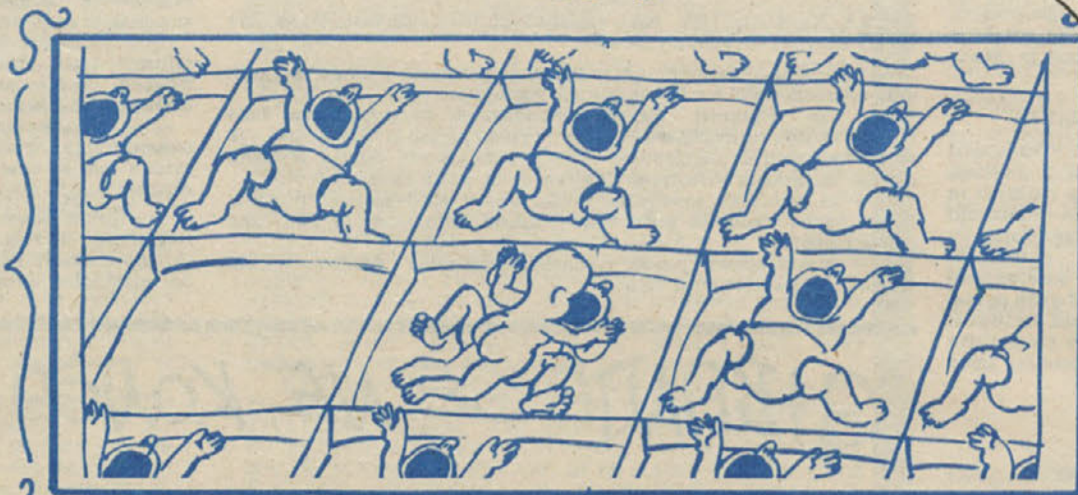
Mrtvo mednastropje nabira
obrežne stražnike, kodrčke, ušesna zrcala.
Boj na življenje in smrt ima okus po
svinčenkah, ovčetine, po svetovnih polčasih,
po grozdnatih zajčkih. Zgodovi-
na postavlja loči-
la v osebnih izkaznicah.

Nemalo presečnečni smo bili, ko smo dobili v roke
študentski poročevalec, ki ga je sklenil izdajati izvršni odbor.
Prepričani smo, da ne bo predstavljal prehude konkurence in
zato njegovo izdajanje podpiramo in pozdravljamo...

Uprava študentskega doma je sklenila, da bo dvigalo v
ženskem stolpiču zvečer uporabno samo do enainvajsete ure.
Opažamo, da imajo po tem času več obiskovalcev študentke v
nižjih nadstropjih, medtem ko do šestega prisopihajo le najbolj
vneti ljubimci. ♀ ♀ ♀ ♂ ♀ ♀ ♂ ♀ ♀ ♂ ♀ ♀

Delo študentov komunistov je v zadnjem času precej
zaživelo. Polno je sestankov, komisij, izmenjave mnenj so
bogate in včasih živahne. Hkrati pa, žal, tudi opažamo, da
nekateri seje često potekajo po principu: Ljudje sedijo, pamet
stoji, čas teče...

Zvedeli smo, da je priljubljeni profesor sm. mgt. mr.
oec. Janko Kralj (VEKŠ) dodal svojim nazivom še enega in
sicer naziv doktorja, zato sedaj zagotovo ne more več v planine.
Iskreno čistitamo!

EKSPERIMENTALNA POEZIJA

„AVITAMINOZA“

Ljubitelji Miroslava Slana so v letu 1971 spoznali njegovo
SUPERMOTORIČNO POEZIJO v parku, INTEGRALNO
POEZIJO za odtajanje zavesti, v zadnji številki Katedre pa so
občudovali še novo eksperimentalno poezijo AVITAMINOZA,
ki je sila komunikativna, kar dokazuje dobro prodana Katedra.

AVITAMINOZA vsebuje poleg želje za eksperimentom z
grafičnimi znaki še niz konkretnih duhovnih osmišljanj skozi
svobodno sprostitve v podoživljanju pesniške vizije.

Iz korena AVITAMINOZNE POEZIJE klijejo še stranski
produkti z različno funkcionalnostjo: gmočna pomoč
Študentskemu servisu s procenti, popularizacijo Katedre,
razvijanjem fantazije tistim, ki si (ne)poetičnega Slano lahko
zamišljajo edinole v kletki itd. Vsak eksperiment nekaj stane, še
posebej v poeziji. In sploh. Katedri še posebej lepa hvala za
razumevanje, ker je s konkretnim manifestiranjem pod
AVITAMINOZNO poezijo demonstrirala tudi svoje interese.
Prav tako Servisu, ki bo eventualne procente pač „vrnil“ na žiro
račun mariborske občine.

Prvi kandidat za NOBELOVO NAGRADO
Miroslav Slana

ODGOVOR KATEDRE ZA PERI-SKOP

Ljubljana, 22. dec. 1971

Cenjene „kolege“ zelo vljudno prosim, da bi na istem
mestu (popravljam: v isti rubriki!), kjer so brez moje vednosti
objavili mojo „umetnino“, objavili tudi moj odgovor, ki ga
prilagam.

Ne toliko zavoljo zakona o tisku, marveč zavoljo zakona o
postavi duha.

Sprejmite moj novoletni poljub. Saj vas imam rad!!

MIROS

CENJENI MIROS,

kot vidiš, objavljamo tako tvojo AVITAMINOZNO poezi-
jo kot tudi tvoj ljubezensko opojni pripis; to pa „ne toliko
zavoljo zakona o postavi duha“ kot zaradi tvojega neprestanega
nadlegovanja in groženj z zakonom o tisku. Prav lepa hvala tudi
za „procente popularizacije KATEDRE“, ki si nam jih blago-
hotno podaril.

P. s. Pri eventualni podelitvi NOBELOVE NAGRADÉ ti
kot prvemu kandidatu prvi čestitamo.

ODGOVORNI UREDNIK

V razpravi o socialnih razlikah v
osnovnih organizacijah ZKS v mari-
borski občini so bile poleg popolne
podpore sklepom III. seje konference
ZK izrečene hude kritike na račun
nekaterih posameznikov, ki so pre-
kupčevali z mestnimi zemljišči. Ome-
njeni sta bili tudi dve imeni: Boris
Vadnjal, do nedavnega član IS SRS, in
Boris Godina, direktor ČZP Maribor-
ski tisk.

Nismo iskali dokazov, ki bi to-
vrstne kritike potrdili, menimo pa, da
to niti ni naša naloga. Zastavljamo
javno vprašanje obema prizadetima, in
sicer z željo, da odgovorita na omenje-
ne obtožbe, našim bralcem pa v raz-
misljanje, ali je prav, da se ob vseh
takšnih vprašanjih zadovoljujemo sa-
mo z načelnim ugotavljanjem.

KRIMINALKA

!!
Okay. Džoj je ubil Nika Kaza-
rasa. Henlon je ubil Džoja. Iris je
ubila Parkasa, čisto slučajno, ker
je hotela ubiti mene. Parkas je u-
bil Iris, in to namerno, Svenson se je po-
vzpel po požarnih stopnicah in ubil Li-
la Kerija, da bi lahko ta umor
pripisal Koni. Kaj hočeš, da še stor-
im? Naj vse to zavijem v celo-
fan?

— Okay, Herman — se je nasmejal Džim.
Beži zdaj. Mislim, da te zdaj
lahko sprejmemo.

Odšel sem s Koni s postaje v
poletno noč. Ko sva šla po sto-
pnicah, je malo jokala.

— Pozabi to, mila moja. Kot
da se ni nič zgodilo.

Jezik vroč kakor plamen.
Všeč mi je bila njena platinasto modra halja
na zadrgo. In pegice čez nos.

Lažete! Lažete! Pokvarjeni star-
ec, lažete!

Od kod ta kava in kolački?
MISTERIOZNI UMOR DETEK-
TIVA NA TIMES SQUAREU

Ona je imela samo eno stvar
za ponudbo. Sebe. O-

stala je samo v prozornih hlač-
kah, da bi prevarala oči umirajočega.

Mrtvo mednastropje nabira
obrežne stražnike, kodrčke, ušesna zrcala.

Boj na življenje in smrt ima okus po
svinčenkah, ovčetine, po svetovnih polčasih,
po grozdnatih zajčkih. Zgodovi-
na postavlja loči-
la v osebnih izkaznicah.

Pisemce roznabo napisal mam je

Na seji sveta združenja VMZ, na kateri so razpravljali tudi
o konceptu Katedre in njenem financiranju, je eden izmed
prisotnih, sicer profesor VEKŠ, ostro kritiziral, ker so bile v
predloženem materialu (finančnem načrtu in utemeljitvah)
posamezne postavke predložene v starih dinarjih — to mu je
služilo kot osnova za ugotovitev, da je predložen material
nevreden obravnave (ostali udeleženci niso bili enakega mne-
nja). Nehote smo se ob tem spomnili finančnih poročil IO ŠS
VEKŠ in še bolj poročila AIESEC na zadnji letni skupščini
študentov VEKŠ, ki so očitno imela postavke preračunane v
nove dinarje, a bi sicer zaslužila vse prej kot naziv „finančno
poročilo“, „računski zaključek“ ali kaj podobnega, čeprav so
ga sestavljali „strokovnjaki“. Poročilo Katedre, tudi finančni
del, je namreč sestavljal „nestrokovnjak“, ki pa očitno razen
starih dinarjev ni storil drugih kikovov. Najbrže tudi tu velja, da
je kovačeva kobila navadno bosa.

IZIDOR CLOVEK

ZDRAVO, IZIDOR!
JAZ SEM MISS!

